

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neelektronska
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kulturna zadeva

V kratkem se bo predložil fakultetam v državi načrt novega univerzitetnega zakona. Ni še znana njegova vsebina in tudi njegove smernice še niso objavljene, vendar smatramo za potrebno, da že sedaj opozorimo na eno stvar, ki je po našem mnenju odločilne važnosti za napredek naše znanosti, na katero pa se le prerado pozablja. To je materialni položaj naših vseučiliških profesorjev in docentov.

Da je ta danes absolutno nezadosten, je že več kot dokazana stvar, ki pa je tem bolj žalostna, ker pomeni baš za naše najboljše znanstvenike nezasišano krivico. Tako smo n. pr. lani čitali, da je bilo nekemu našemu univerzitetnemu profesorju ponudeno sijajno mesto na tuji univerzi. Iz patriotizma pa je slovenski profesor ponudbo odklonil in se s tem nad vse težko materialno oškodoval. Kakor je razveseljivo, da imamo znanstvenike, ki se tako žrtvujejo za napredek slovenske znanosti, je pa tem bolj žalostno za vse naše kulturno življenje, da so takšna žrtvovanja sploh možna in celo potrebna.

Zakaj, ni materialni položaj naših znanstvenikov samo njih osebna zadeva, temveč je to prvovrstna kulturna zadeva vsega naroda in to je tudi glavni vzrok, da o njej pišemo. Predvsem smo vsi brez izjeme zainteresirani na tem, da se posvete znanstvu naši najboljši ljudje, ker od njih dela je odvisna kvaliteta vsega našega naraščanja. Če pa študenti vidijo, da so ravnatelji v večjih privatnih podjetjih vse drugače plačani, ko vseučiliški profesorji, potem je pač neizogibno, da bo znanstveno delo izgubilo mnogo na privlačnosti. Izbera bo padla, ž njo pa tudi kvaliteta našega znanstvenega dela. Posledica tega pa bo, da bo padla tudi konkurenčna sposobnost našega naroda.

Se mnogo važnejši pa so kulturni argumenti. Danes so naši znanstveni delavci v tem žalostnem položaju, da si absolutno ne morejo nabaviti potrebnih knjig. Zlo je tem večje, ker so tudi naše znanstvene knjižnice mnogo preslabo dotirane in dostikrat ni dobiti potrebnih pripomočkov za znanstveno delo niti v naših knjižnicah. Znanstvenik brez knjig pa je ko vojak brez puške in kako naj potem naša znanost napreduje in se razvija?

Vsi hočemo, da je naša znanost na isti višini, ko tuja in da je naš znanstvenik popolnoma enakovreden tujemu. Če to hočemo, potem pa moramo skrbeti, da bo imel naš znanstvenik tudi enaki socialni položaj. Naši prvi znanstveni delavci morajo biti v vsakem oziru osigurani, morajo biti gospodje v najplemenitejšem pomenu besede. Mi naravnost krvavo potrebujemo samozavestnih in ponosnih ljudi, da se čisto oprostim onih žalostnih posledic iz nesvobodne dobe. Naši reprezentanti kulture morajo v resnici biti reprezentanti in morajo imeti tudi materialno možnost za reprezentanco.

Je čisto nemogoč napredek naše kulture, če pa ne zavzemajo naši prvi kulturni delavci istega socialnega položaja, ko ljudje iz poslovnega življenja. Nikakor ne sme v narodu nastati vera, da je poslovno življenje višje, ker daje višji socialni položaj in zemeljske dobrine. Nakrat bi zalezli v obupen materializem, če bi taka vera zavladala in vse duhovno življenje bi šlo rapidno navzdol. Prva naloga vseh činiteljev v narodu mora biti danes, da se idealizem dvigne in da se razvije čim popolnejše kulturno življenje.

In kakor naši znanstveni delavci, tako bi morali sploh vsi naši kulturni delavci čim preje doseči tak standard, da bi se popolnoma mogli posvetiti svojemu poklicu. Če ni mogoče, da bi bilo to takoj doseženo za vse kulturne delavce, naj bo narejen vsaj začetek in pri izdelavi novega univerzitetnega zakona je prilika za to. Saj naših znanstvenih delavcev itak ni tako mnogo, da bi mogle nastati resne finančne težkoče. Treba je le malo dobre volje in prvovrstna kulturna zadeva bo dobro in tudi hitro rešena.

V ponos nam je naša univerza, v ponos nam je naše kulturno življenje, potrebno pa je, da smo upravičeno ponosni. Zato pa moramo storiti tudi svojo dolžnost do univerze in do našega kulturnega življenja in zato treba ustvariti pogoje, da se bo mogla naša univerza razvijati in da bo cvetelo na njej dobro znanstveno delo.

To pa je mogoče le, če so osigurani tisti, ki vrše to delo in če imajo vse pripomočke, ki jih njih delo zahteva. Zato pa tudi ni gmotno stanje znanstvenih delavcev njih osebna zadeva, temveč stvar vsega naroda.

Ustanovitev agrarne banke sklenjena

Odločilna konferenca v pravosodnem ministertvu -- Organizacija banke -- Uspehi zadružnih zastopnikov

Belgrad, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršila v pravosodnem ministertvu važna konferenca pod predsedstvom pravosodnega ministra Srškiča. Posamezni ravnatelji oblastnih zadrug in ravnateljstva za kmetijski kredit so podali svoja mnenja o novi agrarni banki. Zastopana so bila ravnateljstva: Belgrad, mnogi člani iz Zagreba, Splita, Skoplja, Čuprije, obenem pa tudi Glavna zadružna zveza po predsedniku, ministru dr. Korošcu.

Na kongresu je pravosodni minister poudarjal, da je načrt zakona o privilegirani agrarni banki izdelan ter da vsebuje ta načrt v glavnem tri oddelke: 1. pravila in pravilnik o poslovanju, 2. olajšave, ki jih bo imela banka, 3. pooblastila, da bo ta banka lahko izdajala obveznice in zadolžnice. Pravila določajo bančni kapital v višini 300 milijonov Din, ki se bodo v akcije razdelili v smislu bančnih pravil. Država vloži v to banko 120 milijonov. Ta znesek se bo vzel iz ravnateljstva za kmetijski kredit. Poleg drugega pridejo v poštev razredna loterija s 50 milijoni, ostale podpise delnic pa bodo izvršili Narodna banka, Drž. hip. banka, Glavna zadružna zveza, vsi denarni zavodi, ki uživajo kredit v Narodni banki in drugi.

Agrarna banka bo dajala kredit po zadružah z 10 odstot. Dajala bo hipotekarni kredit. Kreditirala bo zadrugam, konzumom in nabavljalnim zadrugam. Na ta način se bodo kmetje lahko razdružili in osredotočili svoje dolgovne v tej banki. Da bi banka pojačala svoje dohodke, bo izdajala obveznice. Na menice se posojila ne bodo dajala, ampak na zadolžnice. Privilegirana agrarna banka bo imela predvsem tiste olajšave v upravnem pogledu, kakor jih ima Drž. hipotekarna banka. Od države dobi jamstvo za vse vloge na prihranke, ki se sedaj pri njej nahajajo. Država jamči delničarjem minimalno dividendno v višini 6 %.

Delnice banke se lahko lombardirajo pri

državnih ustanovah in bodo služile kot kavcije. Banka bo tudi oproščena vseh davkov, taks itd.

Tretji oddelek pravil določa pravice banke na izdajanje zadolžnic. Posojila na nepremičnine ne morejo biti višja od polovice ocenjene vrednosti tega premoženja. Banka mora pričeti poslovati najkasneje 30 dni po razglasitvi zakona. Zato se lahko računa, da bo banka pričela s svojim poslovanjem v drugi polovici maja.

Na podlagi zasebnih obvestil, ki jih je Vaš dopisnik dobil od nekaterih udeležencev, je ta vlevažna seja potekla tako-le:

Referent je bil sedanjí zastopnik, vpokojeni ravnatelj ravnateljstva za kmetijski kredit dr. Sušter iz Zagreba. Zadružni krogi, ki so bili zastopani na tej konferenci s svojim ministrom dr. Korošcem, so se vrnili s konference zadovoljni, ker so prodrli vsaj z nekaterimi točkami. Pravosodni min. dr. Srškič je bil v začetku mnenja, da naj bi se sedanje okrajne in oblastne zadruge popolnoma ukinitile. Zadruge naj bi se preosnovala po zadružnem zakonu. V teku razprave je pristal na to, da se sedanje stanje zadrug za kmetijski kredit čim dalje ohrani.

Agrarna banka je gotova. Okrajne in oblastne zadruge naj torej za sedaj ostanejo, če bo ostalo tako, kot se je trdilo, da ne bi mogla več država kmetijskih zadrug financirati. Ob sedanjem kmetijskem in splošnem gospodarskem stanju država ne more priti do boljšega rezultata, ker nima denarja. Tehnično glede agrarne banke še ni padla končna beseda. Določen je osrednji nadzorstveni svet. Kmetijski kredit torej ostane, v kolikor bo v skladu z agrarno banko. Posamezna oblastna ravnateljstva, sedanje ustanove za kmetijski kredit bodo nekaj časa še nadalje poslovala, ko pa se osnuje agrarna banka, bodo izvrševale tudi posle agrarne banke.

Za naše delavce v Franciji

Belgrad, 10. aprila. (Tel. Slov.) Kakor je zvedel Vaš dopisnik iz zunanjega ministertva, odide te dni naša delegacija v Pariz, pogajati se s francosko vlado, da bi se uredilo vprašanje naših delavcev v Franciji na enak način, kakor v Nemčiji. Na intervencijo ministertva za socialno politiko je bil sicer pooblaščen naš konzulat v Parizu, da bi vodil pogajanja. Z novim proračunom so se pa naša sredstva, da lahko odpotuje v Pariz cela delegacija. Glede francoskih delavcev, oziroma delavcev Jugoslovanov v Franciji se po statistiki trdi, da se je večina tega delavstva preselila iz Nemčije v Francijo v slabih dneh, zlasti za časa krize 1923-24, povečini Slovenci. Večidel so bili zaposleni v rudnikih na belgijsko-francoski in nemško-francoski meji. Načrt za te konvencije je izdelalo ministertvo za socialno politiko. Delegacija je že imenovana in bo v najkrajšem času odpotovala na Francosko. Ko se sklene ta konvencija s Francijo, pridejo na vrsto konvencije z drugimi državami, kjer se nahajajo na delu naši delavci.

Konferenca Male antante

Belgrad, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Po sporazumu zunanjega ministra se bo vršila letošnja konferenca male antante v naši državi najbrže v juniju. Kraj in datum še nista končno veljavno določena. Zdi se, da se bo vršila v kopališču Iliče pri Sarajevu. Konferenca se bo osebno udeležil minister Marinković. Na tej konferenci se bodo obravnavala gospodarska vprašanja.

Aretacije v Zagrebu

Zagreb, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Policija je aretirala bivšega občinskega odbornika Krndelja in ga zaprla. Svoječasno je bil vodja komunistov ter dalje časa občinski odbornik. Policija ga je že del časa zasledovala, pa ga ni mogla najti. Smatra se, da je njegova aretacija v zvezi s Schleglovim umorom.

V zagrebškem novem dijaškem domu je policija napravila snoči racijo. Rezultat ni znan. Misli se, da je v zvezi s komunistično propagando. Govori se, da je bilo aretirano večje število akademikov.

Jugoslov. evharistični kongres 1. 1930.

Zagreb, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila konferenca odposlancev skoro vseh jugoslovanskih katoliških škofov, na kateri so razpravljali o prihodnjem evharističnem kongresu. Želje posameznih škofij so se vzele na znanje. Sklenjeno je, da se bo storilo vse, da bi se evharistični kongres vršil 1. 1930. Glede kraja se ni storil noben načelen sklep. Govorilo se je, da bi se po možnosti vršil kongres ali v Sarajevu ali v Subotici. V tem oziru se bodo še popreje vršili razgovori s krajevnimi ordinariji in se bo takrat dokončno določilo mesto kongresa.

Olajšave pri izvozu v Grčijo

Belgrad, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Prometni minister dr. Korošec je odobril za izvoz žita v Grčijo olajšave, kakor veljajo za izvoz v Romunijo. Velike olajšave so dovoljene za blago, ki se razklada na naših postajah in ki se prevaža iz postaj z drugimi prometnimi sredstvi. Za vlake, ki se na naših postajah ne razkladajo, te olajšave ne veljajo.

Izlet v Grčijo

Belgrad, 10. apr. (Tel. »Slov.«) Ko smo sklenili z Grčijo posebno konvencijo glede svobodne cone v Solunu ter arbitražno in prijateljsko pogodbo, je nastalo v naši državi živahno zanimanje za to sosedno državo. Jadranska straža je v sporazumu z vlado organizirala velik izlet v Grško, ki se ga naj bi udeležili vsi gospodarski, kulturni in drugi javni krogi. S pomočjo velikega števila udeležencev naj bi se manifestiralo grško-jugoslovansko prijateljstvo. Jadranska straža je ukrenila vse potrebno, da bi imeli udeleženci na potu čim manj težav in da bi se jim nudilo čim več potnih olajšav. Kakor smo zvedeli, jim je dovoljena četrtinska vožnja. Zun. ministertvo jim nudi vse, kar je v moči tega ministertva, tako da bi bila manifestacija gospodarskih, kulturnih in drugih javnih krogov za jugoslovansko-grško zblizanje čim učinkovitejša.

Anglikanski škof dr. Greig je danes zapustil Split v spremstvu svojega tajnika in odpotoval v Dubrovnik. Z njim je odpotoval belgradski ravnatelj Društva mladih ljudi Sitter.

„Napadi na nebeško fronto“

Protiversko kampanjo in brezbožno agitacijo nazivajo v Sovjetski Rusiji »napade na nebeško fronto.« Od časa do časa se sovjeti spominjajo na te »napade« in izdajo predpise o sistematični organizaciji širom rdeče države. Take odredbe so izdali tudi sedaj za protiversko propagando ob velikonočnih praznikih, ki jih pravoslavni verniki letos praznujejo 5. maja. Ta propaganda obstoja predvsem v organizaciji brezbožnih veselic na dan praznikov, v agitaciji med najširšimi sloji ljudstva, da naj se na praznike dela, običajni počitek pa naj se nadoknadi z »dnevi oddiha«, ki jih je predpisala oblast.

Zanimivo sliko o položaju na tej »protinebeški fronti« opisuje v sovjetskih časopisih predsednik leningradskega oblastnega odbora brezbožnikov Dulov. Pravi, da kljub organizirani borbi in podpori od strani državnih oblasti verski pokret v splošnem napreduje. Dasiravno so v uničevanju cerkva in cerkvenih ustanov oblasti postopale z drakonsko strogostjo, vendar vsled odpora prebivalstva niso mogle izvršiti svoje namere, da bi jih uničile. Danes je na tem ozemlju 50.000 cerkva, nad 500 samostanov, več tisoč molilnic in nad 25.000 raznih sektarskih občin. Duhovnikov, menihov in kantorjev je približno pol milijona, razne znane verske sekte pa imajo preko 6 milijonov članov. V letu 1927 so samostani dobili kljub splošni ubošanosti prebivalstva nad 300 milijonov rubljev prostovoljnih darov.

Dulov v svoji razpravi opozarja na to, da upliv cerkve v mestih sicer malo pada, zato pa po deželi tem bolj raste in postaja vedno bolj mogočen. Značilne so zato številke leningradске oblasti, kjer je nad 2700 verskih hramov in samo 600 komunističnih čitalnic. L. 1927 je bilo v tej oblasti 2406 verskih občin, 1. januarja 1929 pa so jih naštel 2724.

V zadnji dobi se na tej »protinebeški fronti« vodi posebno živalna borba za pridobitev mladine in žena. Dulov jadicuje, da je tudi ta borba imela ravno nasproten uspeh in navaja za primer luterance, ki da so v preteklem letu pridobili nad 3000 borbenih članov iz vrst mladine. Vsi ti so do te dobe bili versko indiferentni. Mnoge sekte v Rusiji dobivajo, pravi Dulov, znatne podpore iz tujine. Baptisti n. pr. so dobili l. 1927 iz Amerike 518.000 dolarjev (približno 30 milijonov dinarjev).

Pritožuje se, da je k takemu razvoju verskega gibanja veliko pripomogla okolnost, da je bila izdana odredba, da se sestanki v privatnih stanovanjih lahko vršijo brez predhodnega dovoljenja oblasti, če se jih ne udeležijo nad 50 oseb. Razni pridigarji so zato osredotočili svoje delovanje v privatnih stanovanjih svojih vernih pristašev.

Kot kuriozum pripoveduje Dulov, da se tudi sovjetska podjetja pečajo z izdelovanjem in razpečevanjem raznih predmetov, ki jih naročajo verniki za praznike in da je celo uradna sovjetska tiskarna, lastništvo »Kominterne« izvršila naročilo in tiskala 50.000 izvodov Sv. pisma.

Dočim znaša število vernih v sovjetski Rusiji več deset milijonov in je samo duhovnikov, svečnikov in drugega izvršujočega osebja nad pol milijona, je od oblasti z vsemi sredstvi podpiranih brezbožnikov organiziranih okroglo 400 tisoč; v leningradski oblasti 25.000.

Dulov zato zahteva, da mora vsak komunist biti obvezan širiti v svojem domu in okolici brezbožnost. Tudi naj se sprejme v učni red vseh šol propaganda za brezverstvo. Končno zahteva Dulov za protiversko in protinabožno propagando enofno fronto vseh sovjetskih organizacij.

Sovjetski brezbožniki morajo izvesti »splošno mobilizacijo« za »napad na nebeško fronto in proti Bogu.«

Ponovni in do skrajne višine strasti stopnjevani izpadi boljševiškega ateizma v sovraštvo proti Bogu so izliv hudobne maščevalnosti do dna pokvarjene in od nemorale zastupljene družbe. Marsikomu se taki peklenski izlivi proti vsemu pozitivnemu verstvu zdijo v sedanjí dobi nerazumljivi, kakor se nam zdi nerazumljivo marsikaj drugega. S pazljivim opažanjem pa pridemo do spoznanja, da ti sovragi dvigajo glave, ker hočejo preprečiti vesoljno obnovo verskega življenja, da hočejo vsaj ovirati vedno bolj rastoči upliv katoliške cerkve.

Sovjetski vlastodržci pa tudi sami ne verujejo v uspeh te propagande. Nedavno je to javno izpovedala Ljeningova vdova Krupskaja, ki je izjavila, da ta sovražna kampanja brezbožnikov samo vzbujajo in stopnjuje delavnost vernih.

Priznanje slovenski duhovščini in inteligenci

Včerajšnja »Politika« je objavila Djuričev uvodnik »Javno življenje v naši vasi«, ki je najlepše priznanje slovenskemu kulturnemu delu in zlasti še toplo priznanje požrtvovalnega dela naše duhovščine in posvetne inteligence.

Uvodoma popisuje Djurič stanje v srbski vasi in pravi:

»Treba je iti v katerokoli slovensko vas in videti lepo število socialnih institucij, da je človek presenečen, kaj more doseči kmet z dobro premišljeno in dobro vodeno organizacijo.

Tu se oddaljenost vasi od mesta v kulturnem pogledu vedno bolj zgublja. Narodna knjižnica in čitalnica, ponekod Narodni dom, pevsko in gasilno društvo in razne oblike združenja v vseh njihovih vseh so ustvarile enega kroga inteligentov: duhovnika in učitelja ter prosvetljenih kmetov. Življenje v vasi je polepšano, ker je gospodarsko trden kmet čvrsto navezan na vas. Načelo pridobivanja je tu idealno združeno z estetičnim in etičnim načelom. In tudi narava, ki je tu že itak lepa, je polepšana z urejenimi in čistimi gospodarstvom, njivami in čredami plemenitih pasem. Vse to daje solidno podlago za takšno osebo in lastninsko vrednost, ki nima primere. Ni tu Babejčiča, Čaruge in Malih Prpičev, ki bi ubijali vsako ljudsko aktivnost, delali vasi neprijazne in izseljevali vasi.

Sloveni so pobožni, toda verujejo tudi v moč znanstvenih zavodov, dobre državne uprave, dobrih cest in sploh v rezultate dobre materialne kulture. Morebiti ni nihče tako dobro razumel ko Slovenci, da se razdalja s komunikacijo manjša. Realni so... svoj realizem pa so srečno združili v prirojni sposobnosti za duhovno združevanje. Njih materialna kultura je bolj splošna in je prodrla od vrha do dna naroda. Zato tudi nimajo dosti ljudi nad povprečnostjo, a jih tudi nimajo pod njo. Ni to gosposki narod, temveč narod marljivih in zmornih državljanov.

Njihov ideal ni bohemstvo in romantičnost, temveč narodna šola v vsaki vasi in betonirana gnojšča na dvorišču vsakega kmeta, v vsaki trgovini pa Slovenec trgovec. Naravnost bogastva izkoriščajo pametno in v zadostni meri in zato se tu ne živi v izobilju ali pa v skrajnem pomanjkanju. Njihov kmet je, če ima le nekaj več zemlje, bogat, naš je tudi pri dosti zemlje reven. Siromak je v tem, na čemur spi, siromak v tem, kar je. Vse življenje Slovencev je organizirano na delu, in na onem podrobnem delu, ki ga je nekoč Masaryk svetoval svojemu narodu.

Nato omenja avtor, kako so Slovenci izkoristili boj z Nemci za dvig svoje kulture in kako so morali Srbi v bojih s Turki gledati samo na to, da rešijo sebe, golo življenje. Z nekulturnim Turkom je bila borba čisto druga in takrat ni smel na pridobivanje kulturnih dobrin niti misliti, ker so vse to Turki ali prepovedali ali pa naravnost ugrabili. In nato nadaljuje avtor:

Danes, ko smo svoji gospodarji, mora tudi naša vas poleg mesta vidno sodelovati v izgradnji splošne kulture. Da bi se to zgodilo, ne sme vas več ostati zanemarjena, brez dobro razvitega javnega življenja. Javno življenje vasi ni samo v lokalnih strankarskih organizacijah, kakršno je bilo doslej! Vsak narod in tudi vsi skupaj imajo cilje, ki so absolutni. Oni so vzvišeni in stojijo nad vsako kritiko in nad vsako dnevno politično borbo. Če bi se bilo vasi pomagalo do boljšega socialnega življenja, bi se ohranili tudi ves zanos in vsa čistost načel in prepričanja pri strankah.

Socialne razmere na vasi se danes presojajo po prosvetnih, humanih in gospodarskih organizacijah.

Vzemimo za primer Slovence, ki so nam v tem lahko dobri učitelji. Vsa njihova inteligenca je v službi socialnega delovanja med ljudstvom. Kolesa birokratizma Slovencev ne meljejo tako kakor naš. Vsem v socialnem delovanju stojijo na čelu duhovniki in učitelji in to prvi bolj od drugih. Katoliške cerkve ne karakterizira samo disciplina in energija in razni zunanji znaki obreda, marveč socialno delo njenih duhovnikov. Vsi po vrsti so prvotni socialni delavci. Zanimajo se za vse narodne probleme in bodrijo k zanimanju tudi druge. Kmet ne proda teleta, dokler ne vpraša svojega duhovnika, kakšna je tržna cena in konjunktura za živino. Nesebično pomagajo pri organizaciji vseh institucij, ki služijo gospodarskemu in prosvetnemu napredku vasi. Tudi najbolj oddaljene vasi imajo zadrage, ki odlično delujejo. Tudi svoje samostane in svoja posestva stavljajo v službo naroda s tem, da gojijo plemensko živino, dobra semena itd.

Clankar nato govori o srbskih svečeniških in učiteljskih, ki jim po njegovem mišljenju z malimi častnimi izjemami ni mar za socialno delo. Zato zahteva, da se vse šole, posebno učiteljska in bogoslužna ter kmetijske šole čim preje reorganizirajo tako, da se težišče prenese med samo ljudstvo.

Sredozemska tromezja

Atene, 10. aprila. (Tel. Slov.) Kakor se govori, bo turški zunanji minister po končanih predelavih za ženevsko razorožitveno konferenco obiskal Mussolinija, da razpravlja z njim o italijansko-turško-grških odnosih. Mussolini že dalj časa deluje na to, da se med temi tremi državami doseže sredozemska pogodba, ki bi Grčiji in Turčiji omogočila zmanjšanje brodogra.

Razpust komunističnih sindikatov

Bukarešt, 10. aprila. (Tel. Slov.) Današnji romunski ministrski svet je sklenil, da razpusti komunistične delavske sindikate. Vlada je zaplenila lokale komunistične stranke. Vlada postopno tako ostro radi komunističnih nemirov v Temišvaru in ojačanja komunistične akcije, odkar je nastopila vlada Maniu.

Fašistovske reforme

Milan, 10. apr. (Tel. Slov.) Veliki fašistovski svet je zaključil svoje aprilsko zasedanje s tem, da se je ustanovil korporacijski svet kot najvišji organ za urejanje sodelovanja med delodajalci in delojemalci. Ta svet tvori vrhunec korporacijskega strokovnega sistema fašizma. Korporacijskemu svetu načeljuje šef vlade. Po glavnih strokah italijanske produkcije je razdeljen v sedem glav-

nih oddelkov in nekatere pododseke. Njegova naloga je, da po zakonih urejuje produkcijo in delo in z navedbami vodi socialno pomoč, odreja delovne pogoje in gospodarske odnose med različni razredi produkcije. K sejam korporacijskega sveta se lahko povzamejo kot opazovalci tudi zastopniki mednarodnih organizacij, n. pr. mednarodnega delovnega urada v Ženevi, v katerih Italija sodeluje.

Koliko milijard bo plačala Nemčija

Pariz, 10. apr. (Tel. Slov.) V konferenci strokovnjakov se vrše med delegacijami zavezniških vojnih razprav. »ECHO de Paris« poroča, da bi zahteve zavezniških po računu dr. Schachta znašale toliko, da bi ena anuiteta znašala 2,9 milijard za 37 let, ali 2,6 milijard za 58 let. Dosedaj se je posrečilo znižanje anuitete na 2,2 milijarde ali 2,3 milijarde, po »Petit Parisien« celo na 1,65 milijarde, vsaj za prve anuitete. List naglašja, da so vsi strokovnjaki edini v tem, da mora reforma Dawesovega

načrta prinesiti zvišanje nemške normalne anuitete, ne pa znižanje. »L'Avenir« javlja, da je Owen Young z ozirom na težkočje zedinjenje med zavezniški izdelal popolnoma nov načrt plačevanja, ki se bistveno razlikuje od Dawesovega načrta. Njegov načrt predvideva nov provizorij z znižanimi plačili za dobo 15 let. Nadejajo se, da se bodo zavezniški do nočoj zedinili v svojih sedanjih koncesijah, da bodo mogli potem zopet k razpravam pritegniti nemško delegacijo.

Težavna pogajanja

Dunaj, 10. apr. (Tel. Slov.) Pogajanja med strankami radi vladne krize napredujejo bolj počasi, kakor se je upalo včeraj. Načelniki treh meščanskih strank so se danes zedinili glede nadaljnjih razgovorov s socialnimi demokrati. Popoldne se je v prisotnosti finančnega ministra dr. Kienbocka začelo z opozicijo skupno proučevanje najemniškega vprašanja. Tu obstoje še težkoče, ker bodo poskušali doseči od socialnih demokratov več, kakor se danes pobira na najemninah v novih dunajskih občinskih hišah. Nadejajo se vse, kakor, da bo kriza rešena do konca prihodnjega tedna.

Konflikt med Avstrijo in Italijo

Rim, 10. apr. (Tel. Slov.) Kakor javlja listi, namerava italijanska vlada, zahtevati od avstrijske vlade formalno opravičilo radi dogodkov pri nedeljski nogometni tekmi na Dunaju med Italijo in Avstrijo. »Popolo di Roma« piše, da so hoteli na Dunaju žaliti italijanski narod, italijansko zastavo in italijansko himno. Opravičilo avstrijskega nogometnega kluba ne zadostuje. Avstrijska vlada mora takoj in uradno izreči svoje opravičilo in izkazati italijanski zastavi čast. Ta stavek očitno ni bil zapisan brez pristanka tiskovnega urada.

Pred odločilno bitko v Mehiki

Newyork, 10. aprila. (Tel. Slov.) Smaatra se, da se mehiška meščanska vojna bliža koncu. General Escobar je izpraznil Cihuaahua ter se bo umaknil sedaj tudi iz Juarez, da se s svojimi četami, nekoliko tisoč konjenice, s hitrimi pohodi združi s četami generala Manzo v državi Sonora, da se potem s skupnimi močmi v odločilni bitki skušajo s Callesom. Calles pa, ki je zasedel Mazatlan in prodira proti Sinaloi, skuša ta načrt preprečiti in napasti generala Manzo ob južni meji države Sonora, še preden se združi z Escobarjem.

Baldwinova kombinacija

London, 10. apr. (Tel. Slov.) Kakor poroča »Daily Herald«, sestavlja Baldwin novi konservativni volivni program na podlagi mnenja, da bodo dobili konservativci v novem parlamentu samo večino 30 glasov, dočim je znašala dosedanja večina 185 glasov. Minister za narodno zdravstvo Neville Chamberlain bi imel dobiti Churchillovo mesto kot finančni minister in prevzeti vodstvo posebne komisije za izvedbo obširnega programa konservativcev za pobijanje brezposelnosti, v katerem se predvideva razširjenje zaščitne carine, preiskrba dela za brezposelne ženske in spopolnitev olajšav za izseljevanje brezposelnih.

Za rešitev op'antskega vprašanja

Dunaj, 10. apr. (Tel. Slov.) Po vrnitvi romunskega delegata Poricia iz Bukarešte se nadaljuje madžarsko-romunska konferenca radi optantskega vprašanja. Optimizem, ki ga izraža romunska delegacija, se na madžarski strani ne opaža v enaki meri. Tudi madžarska delegacija je pripravljena za rešitev, toda rešitev se nikakor ne sme iskati v svojevčasnih predlogih Titulesca, da se odškodnina plača na račun reparacij. Madžari imajo vtis, da romunska delegacija hoče uveljaviti Titulescove predloge. Pri Madžarih je opažati neko rezervno, tako da se računa s tem, da bo konferenca trajala dalj časa.

Dunajska vremenska napoved.

Nestanovitno vreme s podnormalno temperaturo. V nekaterih krajih lahke padavine.

Japonska pred težkimi socialnimi konfliktii

Po uvedbi splošne volivne pravice leta 1925, od katere pa so bile izključene vse žene in starci, se je število volivnih upravičencev na mah povečalo od 3 na 10 milijonov. To veliko povečanje volivcev je jasno pokazalo na najtežji japonski problem, na vedno večjo preobljudenost dežele.

Iz tega osnovnega problema pa izhajajo vse druge težave, ki vedno bolj energično zahtevajo svoje rešitve. Predvsem vsa ona socialna vprašanja, ki so nastala kot posledica nenavadnega razvoja japonske industrije za časa svetovne vojne. Zavezniški so bili zapostavljeni čez glavo v Evropi, Japonska pa je v Aziji osvajala trg za trgov, prodrla je v Indijo in v Sueškem kanalu so danes japonske trgovske ladje vedno bolj pogoste.

Danes pa je ta ugodna konjunktura minila in Japonska se mora boriti z vedno uspešnejšo domačo industrijo Kitajcev in Indijcev. S pomočjo tuje kapitala je nastala na Kitajskem in v Indiji precej močna industrija, ki ima na razpolago silno cene delovne sile. Vsled tega tudi japonske tovarne ne morejo zvišati delavskih mezd in posledica tega je, da se socialna zakonodaja ne more prav razviti. Obenem pa postaja proletarijacija kmetijskega prebivalstva vedno večja, kar povečuje nevarnost, da bi mogli boljševiki prodreti tudi na deželo.

Več ko polovica japonskega prebivalstva najde svoj kruh v poljedelstvu. Poleg tega pa mora večina izvrševati še kako obrt, ker ne daje kmetija sama dovolj zaslužka. Položaj japonskega kmeta je slab predvsem vsled tega, kar ni izvedena agrarna reforma. Japonski kmetovalec je le najemnik in le izjemoma tudi posestnik zemlje. Večina posestev pa je v rokah plemstva in poveljnih bogatašev. Na peleročlansko kmečko rodbino odpade povprečno 9 hektarjev zemlje, 40 do 60 odstotkov vsega donosa pa gre za najemnino. V zadnjem času skrbi vlada za cen kmetijski kredit, a kljub temu je beg z dežele v mesta vedno večji. Na deželi vladajo še patriarhalne razmere. Ko pa pride kmečka mladina v mesto, jo čisto osvoji tu vladajoče materialistično naziranje. Ker zna vsak Japonec brati in pisati, je komunistična propaganda z letaki zelo uspešna. Ljudske izdaje Marxovega kapitala je v enem mesecu prodano 60.000 izvodov. Materialistično naziranje je med japonskim delavstvom tako močno, da vpliva celo na njegovo govorico, kakor je to konstatiral japonski socialist Kagava.

Največji problem pa je preobljudenost Japonske. Prava Japonska meri 388.000 kv. kilometrov (malo več ko polovica bivše Avstro-Ogrske). Na tem prostoru živi danes 60 milijonov ljudi in ker je velik del Japonske gozdnat, je Japonska tako goste naseljena, ko nobena druga država na svetu. V zapadnem delu otoka Nipona pride na kv. km 410 ljudi, dočim pride v Belgiji, najbolj gosti naseljeni deželi Evrope le 260 ljudi na kv. km. Letni prirastek znaša v Japonski nad 600.000 ljudi in bo torej štela Japonska proti koncu stoletja že 100 milijonov ljudi. Ta ogromna množica naravno potrebuje prostora, da se more razviti. Preje so se Japonce izseljevali v Združene države Sev. Amerike, sedaj pa so jim te čisto zaprte in ravno tako tudi Avstralija in Kanada. Sicer je dobila Japonska po vojni nemške kolonije v Polineziji (Karolinji), Marianu in Maršalski otoki. Toda ti otoki so majhni in že prenapolnjeni. Sibirija in Mandžurija, ki bi bili najbližji deželi za japonske izseljence, ne pride v poštev, ker Japonec ne vzdrži celinsko polnebe in tudi ne silnega mraza v teh krajih. Zato gre danes japonski izseljence največ v Južno Ameriko, v Brazilijo in Peru.

Japonska skuša danes utrditi svojo gospodarsko pozicijo na ta način, da bi se glede jekla in železa čisto osamosvojila od Amerike. To prizadevanje pa ima to senčno plat, ker je Amerika najmočnejši odjemalec japonske svile in mora zato biti Japonska nad vse obzirna.

Tako se kopičijo težave na vseh straneh in te težave skušajo izkoristiti komunisti. K sreči pa je velik del japonskih podjetnikov sam tako uvidel, da ima smisel za socialno politiko in s tem jemlje komunistom njih najmočnejše orožje iz rok. Vendar pa je pravo zboljšanje dosegljivo le, če dobi japonski kmet boljši zaslužek, Japonska pa deželo, kamor bi mogla dirigirati svoje izseljence, ki jih je vsled preobljudenosti dežele vedno več in več.

Splitske vesti

Split, 10. aprila. (Tel. Slov.)

Delegati Mednarodne konference za tovarni promet so snci odputovali. V Splitu se še mudita nemški in avstrijski delegat. Udeleženci so odnesli dobre vtise. Z rezultati konference so zadovoljni. Pohvalne so se izražali o ljubeznivosti, ki se jim je izkazovalo ob njihovem bivanju v Splitu.

Moderna ameriška jahta »Corsaire« je prispela v splitsko pristanišče. Njen lastnik je ameriški finančnik Morgan. Jahta ima posadke 50 moč. Z njo je prispelo 7 uglednih potnikov iz najvišjih angleških in ameriških krogov. Med gosti je canterburyški škof Lang.

60 češkoslovaških otrok, ki potujejo v Dubrovnik na letovanje, je danes prispelo sem.

Močan potres so čutili v Sinju, ki ga je spremljala močno podzemeljsko bobnenje.

Edinstveno!

Volneno trenchcoat blago ter fino svileni podlago za trenchcoat plašče v vseh barvah DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Pred odločitvijo v stanovanjskem zakonu

Belgrad, 10. apr. (Tel. Slov.) Vprašanje, kako bo ministrstvo za soc. pol. uredilo stanovanjsko zaščito, vzbuja v vseh krogih vedno večje zanimanje. Danes so se zglasili pri ministrstvu za socialno politiko delegati najemnikov. Stavili predloge, kako naj se zaščiti najemniki tudi v bodoče. Tudi hišni lastniki niso zamudili ugodnega trenutka ter je ministere obiskala posebna delegacija, da naj se stanovanjski zakon uredi v smislu njihovih zahtev.

Od strokovnih organizacij je ministrstvo dobilo ves material. Izgleda, da sta možna dva izhoda: 1. Dosedanji veljavni stanovanjski zakon naj se v bistvu brez sprememb podaljša. 2. Stanovanjsko vprašanje naj se reši na ta način, da se najemnine maksimirajo. Vsekakor je odvisno od ministra Drinkovića, kako stališče bo on osebno zavzel k temu vprašanju.

Delo romunsko-jugoslovanske delegacije

Belgrad, 10. apr. (Tel. Slov.) Dopoldne sta romunsko-jugoslovanska delegacija za delitev premoženja občin nadaljevali delo. Čez dva dni prične z delom gospodarsko-finančna komisija, ki bo obravnavala vprašanje dvojnega obdavčenja in ureditve dolgov v kronski vrednosti.

Smrtna nesreča

Metlika, 10. aprila. (Tel. Slov.) Težka železniška nesreča se je zgodila v neposredni bližini Metlike. Večerni vlak je povozil nekoga poštarja. Kako je prišlo do nesreče, še ni ugotovljeno.

Potres v Italiji

Milan, 10. aprila. (Tel. Slov.) V Ferrari in Bologni so davi ob šestih čutili potres, ki se je ob 7.30 ponovil. Nekatera poslopja so dobila razpoke, s streh je padala opeka in porušilo se je več dimnikov.

Dawes - veleposlanik v Londonu

Newyork, 10. aprila. (Tel. Slov.) Iz bele hiše se danes uradno potrjuje imenovanje podpredsednika Dawesa za veleposlanika v Londonu. Ameriški listi izražajo nado, da bo Dawes dosegel pozitivne rezultate v obojestranskem pomorskem razoroževanju.

Drobne vesti

Pariz, 10. aprila. (Tel. Slov.) V Parizu je nastal velik zdravniški škandal. Aretiranih je bilo nad 20 zdravnikov, ki so zelo oškodovali bolniške blagajne v zvezi z delomrženje, katere so obdržali v vodni zdravniški oskrbi. Vlada misli na to, da ustanovi zdravniško zbornico, katera bi dobila pravico do ostriše disciplinarne oblasti in bi smela popolnoma prepovedati zdravniško prakso zdravnikom, ki bi se pregrešili proti obstoječim zakonom.

Newyork, 10. aprila. (Tel. Sl.) Tajinstveni bombni atentat na guvernerja Roosevelta je sedaj pojasnjen. Poštni uradnik, ki je odkril poslani paket, je priznal, da ga je sam oddal, ker je upal, da bo za odkritje dobil nagrado in da bo hitreje napredoval. Sicer pa bomba ni bila nevarna.

Stockholm, 10. aprila. (Tel. Slov.) Prihodnji svetovni kongres internacionalne strokovnih organizacij bo meseca julija 1930 v Stockholmu, kjer nameravajo ustanoviti bodoči stalni sedež dosedanje amsterdamske internacionalne.

London, 10. aprila. (Tel. Slov.) Pri Šanghaju je v vasi Teotung nastal velik požar, v katerem je zgorelo 300 Kitajcev.

Kaj je novega

Koledar

Cetrtek, 11. aprila. Leon Veliki, papež.

Radi dolarjev Spolirana poštna pisma

Ljubljana, 10. aprila.

Poštna direkcija v Ljubljani je te dni prišla na sled aferi, ki je sliha dolarski aferi iz leta 1920.

Od novega leta dalje — po dosedanjih ugotovitvah spoliranje ni začelo prej — so pričele romati na poštno direkcijo reklamacije tukajšnjih sorodnikov naših izseljencev v Ameriki, češ, da niso prejeli navadnih pisem z dolarji, da pa redno prihajajo vsa priporočena pisma. Poštna direkcija je seveda na te reklamacije takoj obrnila svojo pozornost in je nad prizadetimi uradniki uvedla najstrožjo kontrolo. Sum pa se je čimdalje bolj zgoščeval in končno osredotočil na nekega mladega poštnega uradniškega pripravnika. Tajno nadzorstvo, ki je trajalo kak mesec dni, je nad tem uradnikom vodil tajnik poštne direkcije g. Anton Verč. Ko je bilo zbranih dovolj indicijev proti osumljenemu uradniku, se je direkcija odločila za končen korak. Stopila je v sporazum s policijsko direkcijo. V ponedeljek po uradnih urah na pošti je bil uradnik aretiran. Na njegovem domu pa je bila nato pod vodstvom g. Verča in okrajnega nadzornika g. Zajdele izvršena hišna preiskava. V aktovki, ki jo je uradnik nesel iz službe, so našli 113 pisem ameriških izseljencev. Preiskovalci niso niso odprli, temveč so uradnika aretirali in ga odvedli v policijske zapore v justični palači. Ker je bila v ponedeljek že pozna ura, se je moglo izvršiti tedaj le zasliševanje v splošnem.

Včeraj, v torek, pa se je ves dan vršilo zasliševanje. Aretiranca sta zasliševala tajnik poštne direkcije g. Verč in policijski okrajni nadzornik g. Zajdel. Sprito dokazov, ki jih je preiskava ugotovila proti njemu, krivec ni mogel več tajiti. Med jokom in solzami, se je, duševno ves zlomljen, vdal in priznal: »Da, res je, ameriška pisma sem spoliral.«

»Od kdaj ste to počeli?«
»Od novega leta naprej.«
»Kako pa ste izvrševali to?«
»Pisma sem sprotiral v uradu, jih skril v svojo aktovko in odnesel domov. Tu sem jih odprl, pobral dolarje ven, pisma s kuvertami pa sem metal v Ljubljano ali pa sežgal.«

»Koliko dolarjev ste vsega skupaj pokradli iz pisem?«

»Sam ne vem koliko. Nisem štel, denar sem zapravil sproti. Mislim, da sem dobil za vse dolarje okrog 20.000 Din našega denarja.«

Preiskava je bila za včeraj zaključena okrog 6 popoldne, tedaj sta gg. Verč in Zajdel odšla iz zaporov po hodniku preko jetnišnice, da bi se izognila časnikiarjem, ki so ju čakali na hodniku sodišča.

Okrvavljeni poštni uradnik je imel nekaj nad 1400 Din mesečne plače. Je oženjen. Njegovega imena iz obzirnosti do sorodnikov ne priobčujemo. Leta 1926. je vstopil v službo pri pošti. O njegovi marljivosti ali vestnosti do letos ni bilo nikake pritožbe in do pred kratkim ni vzbudil nobene pozornosti ali celo suma.

Od leta 1920. pa do letos je to prva sliha afera v Ljubljani. Ze to dovolj dokazuje vestnost naših poštinskih uradnikov in solidnost naše pošte. Nihče pa seveda ne more nič zato, če se v devetih letih zopet najde kaka taka žalostna izjema, da se poštni uradnik z dobro družabno pozicijo tako daleč spozabi. S temeljito operacijo, ki jo je oblast izvedla, pa bo naša poštna uprava na ugledu le pridobila.

Zanimiva je tudi druga okolnost, na podlagi katere so prišli osumljenemu uradniku na sled. Kakor že rečeno, je ta pisma, potem, ko je iz njih pobral dolarje, metal pisma v Ljubljano. Delavci, ki dnevno odstranjujejo v Vevčah navlako iz grabelj pri jez, so se čudili, odkod toliko raztrganih ameriških pisem. Sumljivo zadevo so sporočili oblastem in ta je uvedla preiskavo, ki jo je le potrdila modicije poštne direkcije proti osumljenemu uradniku.

Okrvavljeni uradnik pride najbrže še pred letošnjo poletno poroto, kjer se bo moral zagovarjati po § 101. kaz. zakona.

O tej aferi smo naknadno izvedeli sledeče:

»Poštna uprava je v sporazumu s policijsko direkcijo že dalj časa imela na sumu nekatere poštne uslužbenke, za katere je vedela, da se eden od njih bavi s spolacijo ameriških dolarskih pošiljk. Nekaj slučajev je bilo že pred meseci odkritih, dokler se ni sum osredotočil na pravega krivca. Da se ni takoj uvedla preiskava, je vzrok v tem, ker so se bali; bil bi osumljen morda kak nedolžen. Ko se je nabral dovolj indicijev proti krivcu, je bil 8. t. m. ob koncu službe v uradnem poslopu aretiran. Pri njem so našli nekaj pisem, ki so bila zaplenjena in izročena poštni upravi, da pregleda njihovo vsebino. Aretovanec je svoje dejanje priznal, ker ne vaju kot vzrok svoje slabo materialno stanje, ter se je kot uradniški začetnik oženil in je imel radi tega mnogo izdatkov. Povrh tega pa je bila še njegova žena pred kratkim kot omožena reducirana iz državne službe. Natančen znesek poverjenih dolarjev ni znan. Aretirani uradnik nima sokrivcev.«

Policija je bila že prvi mesec obveščena o špoliciji ameriških pisem. Neki slovenski duhovnik iz Buenos Airesa je poslal svojemu tovarišu v St. Vid nad Ljubljano 25 ameriških dolarjev radi nekega naročila. Vsa tri priporočena pisma, v katerih je bil denar, so izginala. Osumljen je bil že tedaj sedaj aretirani uradnik. Ker pa ni bilo dokazov, so počakali in nadzorovali, dokler ni bil prvotni sum potrjen.

Pri hišni preiskavi je našla policija vse polno računov, iz katerih je razvidno, da je imel krivec zadnje čase izredne izdatke za pošiljstvo in drugo. Jutri bo izročen najbrže sodišču.

Smrt pri delu

Skala ubila železniškega delavca.

Bohinjska Bela.

Delo progovnih delavcev na železnici je trudoporno in pogosto združeno s smrtno nevarnostjo. Čistiti in varovati morajo progo ob vsakem vremenu in času. V letnem času so izpostavljeni pekočim žarkom solca, v jeseni viharjem in deževju, po zimski sneženi vihrji, spomladi na progah ob gorskih krajih kamenju, ki z gora pada na progo. Ob vsaki železniški nesreči so prvi na licu mesta.

V torek 9. aprila so progovni delavci čistili med predorom Bled in Zako skale, da odmrznjeno kamenje sami odlomijo in brez nevarnosti za progo spuste v jarke ob progi. Na progi je delalo 8 delavcev iz Boh. Bele. Da zavarujejo tirnice, so rabili železen drog, ki je ležal v predoru. Po drog je stopil delavec Josip Nekič. Tik pred predorom naenkrat prileti iz višine robot kamen, težak do 10 kg, in tako nesrečno zadene na vrh glave delavca, da se je brez glasu opotekel in padel z razbito glavo na progo in na mestu umrl.

Pokojni Josip Nekič je doma iz Boh. Bele, edini sin matere vboje vdove, za katero je prav lepo vsa leta skrbel. Zelo tragično v tem slučaju je tudi to, da je izgubil svojega očeta, ko je bil star 6 tednov in tudi njegov oče je umrl na Boh. Beli ubit od skale v Soteski, ko so leta 1904 gradili železniško progo.

Pokojni je bil star 24 let, zelo vesten, marljiv tih delavec. Pogreb bo v četrtek na Boh. Beli.

Strašna nesreča ali zločin?

Neznanec ustrelil ženo z možovo puško.

Sv. Rupert nad Laškimi, 9. aprila.

V ponedeljek, dne 8. aprila, se je zgodila v Veliki brezi strahovita nesreča. Proti večeru je prišel v hišo Cirila Horjak po dom. Ostanška, neznan človek, ki je vprašal po gospodarju, katerega pa ni bilo doma. Nato je rekel gospodinjji, ki je na mizi spravljala perilo, naj mu prinese možovo puško, ki jo namerava kupiti. Žena je šla v drugo sobo in prinesla nabasano puško. Neznanec je začel puško ogledovati in poskušati.

Gospodinja se je vrnila k svojemu delu k mizi, tako da je neznanec s puško stal za njenim krbtom. Naenkrat počí strel, žena je bila s polnim strelom zadeta z glavo v male možgane; brez besedice se je zgrudila na tla, bila je pri priči mrtva. Neznanec je vrgel puško proč in takoj pobežnil čez Mačkovec proti Trobendolu.

Ker Ostanškovi niso imeli nobenega sovražnika, se je zgodila najbrže le nesreča; izključen pa tudi ni zločin. Uboga žena bi imela v kratkem poroditi 13 dete; sedaj je vse prestala. Težko prizadeti Ostanškovi družini iskreno sožalje!

Umor v Črnem potoku

Kot smo včeraj poročali, je orožništvo radi umora v Črnem potoku občina Lužarje pri Velikih Laščah (ne pri Sodražici) že našlo sled za morilecem lesnega trgovca Jakopiča. Na podlagi raznih indicij in sledi policijskega psa, ki ga je vodil detektiv Podobnik iz Ljubljane, je bil aretiran v torek bajtarjev sin Josip Škulj. Dasi ta tajni zločin, vendar vse kaže, da je orožništvo z aretacijo Škulja imelo najbrže srečno roko. Škulj je živel z Jakopičem v sovrastvu. Jakopič sam je bil ustreljen s karabinko, kar kaže, da je bil umor premišljen in skrbno poprej pripravljen. Škulj tudi ne more za čas umora povedati, kje je bil, pač pa se je kmalu po umoru, nekako ob 1 ponoči zopet pojavil v Lavričevi gostilni.

Včeraj je bilo Jakopičovo truplo obducirano. Obducicijska komisija je ugotovila, da je strel zadel Jakopiča v prsa, da pa je krogla na hrbtu izstopila. Škulja pripeljejo najbrže že danes v Ljubljano.

Osebnostne vesti

★ Umeščena sta bila včeraj, dne 10. apr. 1929, Jožef Plantarič, župnik in dekan v Trebnjem, na podeljeni mu kanonikat kolegijatske kapitli v Novem mestu, in Ivan Tomažič, župnik na Selcih pri Kamniku, na podeljeno mu župnijo Trebnje.

★ Podeljena je župnija Dobropolje Antonu Mrkunju, župniku na Homcu pri Kamniku.

★ Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Župnijo v Gornjem gradu je dobil kaplan Maks Slander v Rajhenburgu.

★ Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za poveljnika 1. čete 1. pijonirskega bataljona inž. kapetan I. razr. Ljudevit Rupert; za vršilca poveljnika 1. telegrafске čete inž. poročnik Svetozar Ribar; na službo v šolski odsek inženjerske inspekcije inž. kapetan I. razr. Edmund Turnaj; za vodnika administrativne šole peh. podporočnik Pavle Goldner; za vodnika 30. pešpolka peh. podporočnik Janko Stuhec; za poveljnika Velikokikindske orož. čete orož. kapetan I. razr. Adolf Bečič; za poveljnika kotorske orožniške čete orož. kapetan I. razr. Aleksander Mlačkar; za poveljnika mariborske orož. čete or. kapetan I. razr. Božidar Nikolič; za poveljnika ptujske orož. čete orož. major Veljko Perović; za vršilca dolžnosti poveljnika kranjske orož. čete orož. kapetan II. razr. Milan Kovinčič; za vršilca dolžnosti poveljnika dijevljanske orož. čete orož. kapetan II. razr. Lovro Boneti; na službo v štab poveljstva orožništva v Beogradu orož. major Telemak Jankovič, dosedaj poveljnik kranjske orož. čete; za vodnika caribrodске orož. voda orož. podporočnik Stojan Kokorilo; za vodnika novo-sadskega orož. voda orož. kapetan II. razr. Emil Pangero.

„Naš zakon
je srečen,“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj imam časa za svojega moža, tudi ko se pere perilo. Jed je vedno ob času gotova, ker RADION pere perilo sam.“

Varuje perilo!

Ostale vesti

★ Duhovniško mesto. Zavetišče sv. Vincencija P. v Mengšu išče duhovnika, ki bi opravljaj v zavodu sv. mašo ter vršil nekatera dušnopastirska dela pri bolnikih.

★ Smrtna kosa. V Vodich nad Ljubljano je dne 9. aprila 1929 umrl zvest katoliški mož Mihael Mervec, posestnik v Vodich. Bil je občinski odbornik in agilen član naših organizacij. N. v m. p.! — V Smariju na Dolenjskem je umrl nadebudni dijak III. letnika gradbeno-arhitektonskega oddelka tehn. sred. šole Fr. Z. a g m a j s t e r. Pobralla ga je jetika. Imel je prav lep pogreb, katerega so se udeležili tudi njegovi součenci pod vodstvom prof. dr. Rožiča, ki je ob odprtem grobu prerano umrlemu dijaku spregovoril gniljive besede v slovo. Njegovi součenci so položili prekrasen venec na njegov svež grob. — V Novem mestu je umrl g. Milan Barborič. Pogreb bo danes popoldne.

★ Umrla je na Gornji Polskavi gospodična Marija Sebat, sestra pokojnega župnika Sebat. Pogreb bo jutri ob 10 popoldne.

★ Vreme 10. t. m. ob 8 zjutraj: Ljubljana: barometer 760,8, toplomer minimum 6,8°C, maksimum 11,7°C. Mirno, popolnoma oblačno. Dež rosi. — Maribor: barometer 759,2, toplomer minimum 4°C, maksimum 13°C. Burja, popolnoma oblačno. — Zagreb: barometer 761,2, toplomer minimum 6°C, maksimum 16°C. Mirno, popolnoma oblačno. — Belgrad: barometer 763,6, toplomer minimum 2°C, maksimum 9°C. Burja, lepo. — Skopje: barometer 763,4, toplomer minimum -2°C, maksimum 11°C. Mirno, lepo. — Split: barometer 764,3, toplomer minimum 9°C, maksimum 16°C. Burja, oblačno.

★ Kmetovalci! V nedeljo, dne 14. t. m. in 21. t. m. bo v Radio Ljubljana predaval g. inž. Dietrich o temi »Kaj mora kmetovalec vedeti o električnem toku« ob 10.30. G. inž. Skubic pa bo ti dve nedelji nadaljeval svoje predavanje vsakokrat ob 10.

★ Zadrugarji! Glavni skupščini Zadrugne zveze v Ljubljani boste lahko prisostvovali s svojimi radio aparati. Ves njen program bo namreč radio oddajna postaja prenašala iz bele Unionske dvorane. Skupščina, na kateri bo govoril načelnik dr. Korošec in bodo podana načelstvena poročila, prične ob 10.30.

★ Mrtvec v vodnjaku. V okrajni bolnišnici v Valjevem so imeli te dni nenavadno senzacijo: iz vodnjaka na dvorišču bolnišnice so potegnili človeško truplo. Sprva trupla niso mogli spoznati, končno pa so ugotovili, da je mrtvec neki Jovan Jovanovič, kavarniški uslužbenec, ki se je prišel pred enim mesecem v bolnišnico zdraviti. Dne 24. prejšnjega meseca zvečer pa je nenadoma izgini iz bolnišnice. Iskali so ga po vsem poslopu in po mestu, toda zaman. Tudi policijske oblasti so ga iskale brezuspešno. V torek, 9. t. m. zjutraj pa je šel neki bolniški strežnik, da bi dobil iz vodnjaka vode. Z vedrom je zadel ob neki trd predmet, ki je moel iz vode. Strežnik se je sklonil nad vodnjak in v svoje veliko presenečenje opazil truplo. Alarmiral je vso bolnišnico. Pri vodnjaku se je mahoma nabralo polno bolnikov in strežnikov, ki so strmeli v strašno najdbo. Obducicija trupla je ugotovila, da gre za pogrešanega Jo-

vanoviča, ki je v noči 24. marca izvršil samoumor. Njegovo truplo je ležalo 14 dni v vodnjaku, iz katerega zajemajo pitno vodo za vso bolnišnico.

★ Javnost se opozarja, da je g. Karel Marija Ham, ravnatelj hotela Sv. Duh ob Bohinjskem jezeru, prevzel glavno zastopstvo svetovne trdke Früh et Maurice iz Pariza v finih jedilnih predmetih, francoskih vinih in šampanjcu za celo Slovenijo in Hrvaško. Priporočamo našim hoteliskim in restavracijskim podjetjem, kakor tudi delikatesnim trgovcem, da se zainteresirajo za te fine hranilne predmete in opozarjamo na inserat v našem listu.

★ Nove šmarnice »Mala svetka Marijina« (Sv. Terezija Deteta Jezusa). Spisal dr. Mir. Brumat, se dobe v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani (ne tiskarni kakor smo pomotoma poročali). Cena za vezan izvod 45 Din. Šmarnično besedilo se čita kakor zanimava povest, polna vzgojnega in spodbudnega jedra ter je zelo primerno za današnje čase ob takih zablodah družinskega življenja. Knjiga je obširna 416 strani, pa se berilo lahko tudi primerno okrajša. Naše ljudstvo bo sledilo tem premišljevanjem s tolikim zanimanjem in notranjo koristjo kakor pred mnogimi leti lurskimi šmarnicam.

★ ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE obstoji iz samih malih priložnosti, ki naj bodo kar najbolj ugodne. — Vsaka poedina bo za Vas lepša, če se ne mučite. — Za pranje vzemite torej SCHICHTOV »RADION«.

© NAMOCENA POLENOVKA Fr. Kham, Miklošičeva cesta.

★ Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« - voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in čreva. Dobiiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tvrdba JULIO MEINL
uvoz kave Šelenburgova ul. 3 vljudno vab na brezplačno poskušnjo kuhanja kave dne 12. in 13. aprila.

Kopališče Gleichenberg

Avstrija, Štajerska

Sloviti zdravilni vreli, moderne zdraviliške naprave. — Odlični zdravilni uspehi pri katarih, astmi, emphysemu, boleznih srca

Najlepše okrevališče!

Zahtevajte prospekt!

Cigan pred poroto radi umora

Umor pred 8 leti - Izpred mariborske porote

Maribor 10. aprila 1929.

Bilo je 2. januarja 1921 v gozdčku pri Lipi v murskoboškem okraju. Lovca sta našla ob poti, ki pelje skozi gozdček, žensko truplo, ki je bilo čisto nago. Okoli vratu pa vrv, privezana k drevesu. Vršile so se od strani orožništva temeljite poizvedbe, da bi se ugotovila identiteta mrtve ženske. Zaman. Sodni izvedenci so mogli pri raztelesenju trupla ugotoviti samo to, da je bila neznana ženska zadavljena. Za to domnevo govori tudi dejstvo, da so bila krila pokojnice umazana s človeškim blatom.

Po osmih letih šele na sledu.

Novembra 1928 so orožniki izvedeli od cigana, ki so ga taborili pri Murski Soboti, da bi nemara bila umorjenka istovetna z neko Uršulo Vincetič iz Zebancev pri Čakovcu. Na podlagi te dragocene izpovedbe se je našla pokojnica mati Marijeta Vincetič, ki živi skupaj z nekim Francetom Novakom. Izpovedala je, da je Uršula Vincetič njena nezakonska hčerka, ki je proti njeni volji odšla 28. ali 29. dec. l. 1920 z nekim ciganom »Bočkorm«² od doma. Namenjena sta bila v Gradec, kjer sta nameravala iskati službo. Orožniki so nadaljevali s poizvedovanjem ter iztaknili cigana »Bočkorm«² v osebi Antona Horvata, ki sedi danes na zatožni klopi radi hudodelstva umora. Iztaknili so ga bili dne 3. decembra 1928 v ciganskem taborišču »Pušča«² pri Černelavcih ter ga nato aretirali. Obdolženec ni od začetka hotel prav ničesar vedeti o pokojni Vincetičevi. Ko so mu

pa pokazali pokojnično sliko,

je prebledel in zahteval. Mahoma je zavzel drugo taktiko. Obljubil je, da bo vse povedal, kar ve o umoru. In je pričel pripovedovati storijo; kako da sta ju v občini Lipa dohitela Franc Novak in pa neki cigan Ivan Sarkezi, ki je njega zabodel z nožem v desni nadlaket; nato, da je on pobegnil v smeri proti Murski Soboti, prepustivši Vincetičevu na milost in nemilost obeh došlecev. Istočasno pa je Novak naveli na Vincetičevu s kolom ter zamahnil proti njeni glavi. Kaj se je nadalje godilo, ne ve izpovedati.

V resnici pa se je izkazalo,

da ne more biti govora o kakšni krivdi Franceta Novaka, priletnika pokojnične matere Marijete Vincetič, ker je le-ta kritičnega dne bil doma pri svojih in ker glase izpovedi posameznih prič sploh ni bil zainteresiran na smrti pokojne Uršule Vincetič. Cigana Ivana Sarkezi pa v tamošnji okolici sploh nikdo ne pozna. Radi tega obstoja domneva, da si je obdolženec zgodbo izmislil.

Razpravi

je predsedal, ki kot predsednik porotnega sodišča dss Zemljic; dss dr. Tombak in dr. Senjor volanta. Obtožbo zastopa drž. pravnik dr. Zorjan; zapisnikar dr. Obrat. Kot sodna izvedenka turgirata dr. Jurečko in dr. Zorjan. Zagovornik dr. Komavli. Današnja razprava je bila morda najživahnejša v letošnjem spomladanskem porotnem zasedanju. Zunanji, kjer čakajo priče, je bilo videti nekaj ciganov, ki so bili pozvani k razpravi. Uživalo zemsko dobroto, ki so jih prinesli s seboj. Posebno se zanimajo za to, kje bodo dobili »pričnikov«².

V porotni dvorani

pa se je zagovarjal obdolženec, ki se mu navzlic javnim »šimi«² čevljem takoj pozna, da se pretaka po njegovih žilah ciganska kri. Od začetka je sicer v svojih izpovedbah; pozneje pa ga nadvlada domisljija tako, da je začel mahoma v očividno nasprotje ter da se je jel občutno zapetati. Nazadnje je čisto izgubil ravnovesje. Trdil je, da umorjena ženska ni identična z Uršulo Vincetičevno, o kateri je bil od »nekih«² ciganov »nekje«² izvedel, da živi menda v Zagrebu.

Predsednik: Zakaj pa niste tega takoj izpovedali orožnikom?

Obdolženec: V glavo mi ni padlo. (Smeh med porotno publiko.)

Predsednik: Čudno, da se ni U. Vincetičeva celih osem let nič od asila doma?

Obdolženec: Ker se z domačimi ni razumela.

Radioemanacijsko termalno kopališče Dolenjske Toplice (Toplice pri Novem mestu)

so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri reumatizmu, nevralgijah, ženskih boleznih l. t. d. — Kopališče nastava s vseskozi neposredno in izvirnih. — Sezona od 1. maja do 30. septembra. — Železniška postaja Straža Toplice, dolnji železnica. — Zahvaljati: prorektor.

Stojan V. Zivadinovič:

Kletev

Kdo ve, skozi koliko stoletij so v njihovi rodovini sinovi pretepalji očete. Odkar jih poznajo v našem kraju, je bilo vedno tako, od kolena do kolena. Neko preklestvo je bilo, ki je bilo davno enkrat padlo na družino in roditelji so ga prenašali na potomstvo skozi kri in kost.

Rodili so se nesrečni, močne rasti in vročehrvni. Velika hišna vrata so bila vsakemu prenzika. Ni ga bilo človeka, ki bi si usojal nakopati si njihov srd ali ki bi poskušal, da se jim upre. Vsaki se je umaknil, celo če se mu je krivica godila. Ze sama misel, da ti ljudje čakajo, da jim se razbohoti mlada moč pa da očeta pretepajo, je oplašila vsakogar radi svoje nenavadnosti in radi usojenosti, ki je prehajala z očeta na sina. Vsi so v tem slutili pokoro za neki greh in za nekaj, kar jim je bilo od usode v vsej neizprosnosti trpljenja naloženo.

Njihova hiša ni bila daleč od naše. Moji doma so me strašili z njimi takoj, ko sem shodil. Bilo je nekaj strašno neobojnostnega, kar je spreletavalo mojo otroško domisljijo samo ob njihovem imenu. Vse ono, kar sem slišal o njih, se je resnično godilo na ulici pred njihovo hišo, kadar je stari Nikola letal na cesto, se grabil za pobeženje lase in vpil: — Jooj, pobil me bo, moj sin Milivoj!...

Ko da mi je še danes pred očmi. Nikdar se mi prelita človeška kri ni zdela tako strašna, kakor takrat, ko sem gledal, kako škropi čez stari in osiveli seneci. Ni mogoče predstavljati si kaj bolj strašnega in tragičnega, kot drgetanje starih rok, ki krilljo po zraku in kličejo maševanje na onega, ki jim je vsem zapustil kot dediščino kazni in enako pokoro.

Po mestu se je vedelo, da je Nikola nekaj prav tako postal z očetom, stari Mi-

Predsednik: Saj ni res; priče so izpovedale, da se je pokojna z domačimi dobro razumela.

Obdolženec: Umolkne.

Predsednik: Kaj pa Ivan Sarkezi še živi?

Obdolženec: Ne živi; je že umrl.

Predsednik: Pa veste to za gotovo.

Obdolženec: Cisto sigurno.

Predsednik: Kje je umrl?

Obdolženec: Ne vem.

Predsednik: In kdo vam je povedal, da je umrl?

Obdolženec: Cigani.

Predsednik: Kakšni cigani, kje?

Obdolženec: Sem pozabil. (Smeh v porotni dvorani.)

Sploh je bil zagovor obdolženega cigana sila zabaven za porotno publiko. Končno je drž. pravnik dr. Zorjan predlagal porotnemu sodišču, da se razprava preloži, ker je treba še ugotoviti, da-li Uršula Vincetič res še živi, kje se nahaja skrivnostni Ivan oz. Stefan Sarkezi in da-li je imel Sarkezi zares kakšno ljubavno razmerje z Uršulo Vincetičevno. Predno je zapustil senat porotno dvorano je obdolženec čisto iz ravnateljstva in misleč, da ga bodo že sodili, prošil predsednika, naj ga ne sodijo za drugo, kakor za udarec, ki ga je prizadejal Uršuli V z roko. Razburjen in ves preplašen je nato gledal po dvorani in se končno vsedel. Porotni senat je sprejel predlog drž. pravdnika ter se je razprava nato preložila. Ob zaključku je zaklical zbehanemu obdolženemu drž. pravdnik: »Tako; zdaj imate. Ne pride več pred poroto, ampak pred senat.«² Omahovaje in skrajno razburjen je cigan zapustil porotno dvorano. Kako bi bilo, če bi bil obsojen na smrt na vešalih.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nocoj bodo opravljale nočno službo te-le lekarnje: Bahovčeva lekarna na Kongresnem tegu. Ustvarjeva lekarna na Sv. Petra cesti. Hočvarjeva lekarna v Šiški.

© Jakopičev jubilej. Jutri, v petek, 12. t. m. praznuje mojster Rihard Jakopič 60-letnico svojega rojstva. V soboto, 13. t. m. bo v zbornici univerze ob 18 vseučiliški profesor dr. Izidor Cankar predaval o Jakopiču kot umetniku. Prijatelji Jakopiča in naše umetnosti vsi vljudno vabljeni. V nedeljo, 14. t. m. ob dvanajstih še bo v Jakopičevem paviljonu odprta kolektivna razstava mojstrovega dela. To delo bo prvič zbrano v pregledni celotnosti, s katere bo vsak lahko čital, kako se je mojster umetniški in stilno razvijal.

© Balmontovo predavanje. Za večeraj zvečer ob 19 napovedano predavanje ruskega pesnika Konstantina D. Balmonta na univerzi se ni vršilo vsled nenadne bolelosti. Sicer je pesnikovo nerazpoloženje lažjega značaja, in je vsakakor namenjen nastopiti za slovo pred ljubljanskim občinstvom še tekom tega tedna. Upamo, da bo ta večer tudi častno obiskan. Prva Balmontova prireditve v dramskem gledališču je žalibog zopet pokazala kljub vsemu lepemu moralnemu uspehu, da ima naše mesto ponekod še vedno premalo smisla za slične kulturne dogodke.

© Smrtna kosa. V torek je umrla gospa Lucija Kunasz roj. Beden, mati ge. Klote Likar, učiteljica v Mostah. — Rodbini gosp. prof. dr. Ivana Grafenauerja je umrla najmlajša 17mesečna hčerka Irena. Pogreb bo v petek ob 5 z Dunajske ceste 17. — V splošni bolnišnici je umrl vpokojeni motorni mojster drž. železnice Ivan Bufon. Pogreb bo v petek ob 4 iz bolnišnice.

© Večerašnji tržni dan je bil kljub krmežljivemu vremenu zelo živahen. Zelenjave, soljiva in ostalih živil je bilo več, kakor druge dneve.

lojem, pa so ga kljub temu ljudje pomilovali; eni radi strašnega trpljenja, drugi zato, ker se radi starosti ni mogel braniti. Ta njihova domača tragedija je bila vsem v očihek in zgled in za dokaz, da je eden, ki ne odpušča in ne pozablja, in da svetopisemski Bog more biti tudi neusmiljen.

In po vsakem pretepu se je stari Nikola grabil za krvavo glavo in klical:

— Dal Bog, da bi ti bila ta palica mesto križa!... Naj stori Gospod, da ti jo vrag zasadi nad glavo!...

Ta palica je bila nekaj usodnega za rodovino, večni opomin na preklestvo in kazni. Drugi so od starih dedovali ikone svojih patronov, junaške trofeje prednikov, kako obledele slike dedov ali pa dolge čitube in molek iz jantarja, a oni so predajali iz rok v roke staro višnjevo palico, debelo in vitko, ki se ob udarcih ne lomi Celi rodovi so s to palico toliko svoje očete in jo hranili kot nekakaj česar ni mogoče ukrasti, na kar je treba paziti ko na oko. Nekaj usodnega in nezavednega je bilo v drgetanju pred to palico, ki ni izbirala udarcev in je bila priča odločene kazni, preteklosti cele rodovine in vzrok preklestva. Nihče si ni prizadeval, da bi jo kam skril ali zlomil: ne oni, ki so bili tepeni, ne oni, ki so tepili. V določnem kotu je stala strašna palica, čakala, da pride njen čas, in se vračala nazaj v svoj kot z vso vestnostjo, s katero se dogaja nekaj nerazumljivega in vnaprej sojenega po posledicah in trajanju.

Tako je bilo vse do zadnjega iz njihovega rodu, do Milivoja. Bilo je, ko da je usodi sami dovolj milosti. Toliko rodov je že odšlo v grob, in nihče ni vedel, kdaj se je to začelo in zakaj.

Usoda je imela dosti. Nenadičevemu rodu je bil odmerjen nenavaden in kratek konec, ko da se je oni, ki je meril kazni, začudil svoji strogosti in presekal napeto nit. Tako-le se je zgodilo:

Zanimivo je, da so nekatere kmetice podražile motovilec, ki so ga še predvečerašnjim prodajale po 1,50 Din merico, a večeraj po 2 Din, dasi je to zelenjave vedno več. Tudi dolenskih jajčarje je bilo večeraj več na trgu, kot druge dneve. Cene jaje so neizpremenjene. Pred Mesinim domom je bilo nekoliko voz mladih drevesc, katerih so naši meščanski in tudi okoliški lastniki sadnih vrtov precej pokupili. Na vrtnarskih stojnicah je opaziti vsak dan bujnejše in pestrojšo cvetje. Tudi suha robae ni bila brez interesentov, enako vrvarski izdelki.

© Zaostali ptiči. Nekoliko vojaških novincev iz ljubljanske okolice je predvečerašnjim »zemudilo«² pravočasen prihod v vojašnico kraje Petra na Poljanah, ker so predolgo »jemali«² slivoc. Najeli so avtomobil in se ves dan vozili po Posavju tja do Domžal, popivali, vriskali in uganjali nerodne burke. Še v poznih nočnih urah so budili iz sna prebivalce posavskih vasi, vlekli harmoniko, »aufalce«² ter kalili nočni mir s svojo avtomobilsko dirko. Ko so večeraj zjutraj naposled vendarle prišli v vojašnico, jim je bila obljubljena primerna nagrada.

© »Občinska moža.«² Dva »podjetna«, mlada Posavca sta prišla predvečerašnjim pred vojašnico, kjer so se zbirali vojaški novinci in hotela po vsej sili noter, češ, da gresta nekoga iskat. Straža ju seveda ni pustila, ker nista bila rekruta in ker se tudi sicer nista mogla izkazati z dovoljenjem za vstop v vojašnico. Prišlo je »prerokanja«² z neko višjo službeno osebo, kateri sta se predstavila kot »občinska moža«, ki želita govoriti z nekim vojaškim novincem iz njune občine. Končno so ju odvedli v vojaško pisarno in ju tam zaprli. Bila sta nekoliko vinenjena in so ju po streznjenju zopet izpustili.

© Po dveh urah aretiran tat kolesa. Točno polodne je bilo, ko je stopil iz neke hiše v Cigaletovi ulici ruski emigrant Peter Pagrov, stanujoč na Vrtači 14, in se hotel vsteti na kolo ter odpeljati. Ali kolesa ni bilo nikjer. Lepo, popolnoma novo kolo »Algonz«, vredno 2200 Din, je naenkrat izginilo. Kot bi se vdrl v zemljo. Pagrov ni pomišljal dosti ter hitro obvestil policijo. Čez dve uri pa je dobila policija iz Domžal telefonično poročilo, da so orožniki tam tatu že aretirali, ravno, ko je hotel krasno kolo prodati za smešno nizko ceno. Tat je znani Karol Cuk, ki je imel že dostikrat opraviti s policijo. Lastnik kolesa Pagrov pa se bo danes zjutraj gotovo prav razveselil, ko bo v časopisu čital, da so njegovo kolo že dobili.

© Dva manjša vloma. Ljubljanski vlomilec so se spravili v noči od torika na sredo na delo. Kar na dveh krajih so poskusili svojo srečo, toda na obeh krajih so se opekli. Vlomili so najprej v sušilnico mesarja Franca Lavližarja na Sv. Petra cesti 83. Toda pes čuvaj jih je z lajanjem prepoznal in morali so oditi praznih rok. — V isti noči so neznani vlomilec z vtrihom odprli gostilniške prostore gostilničarke Kristine Vrhove v Židovski ulici. Iz predala so pobrali 60 Din drobiža, nekaj klobas in peciva. Skupno so napravili le za 100 Din škodo. Vlomilec je šlo najbrže samo za denar, ker se drugih vrednih stvari v gostilni niso dotaknili.

Maribor

© Epidemija samoumorov divja naprej. V severnem delu mestnega parka si je 24-letna Ana K. prerezala z najmlajimi škarijami žile na levi roki ter zdrvela nato z okrvavljeno roko proti Trem ribnikom, kjer je izginila v smeri »Burgvalda«. Našli so jo nezvestno v grmovju ter vso okrvavljeno. Na lice mesta je poleg službojučega stražnika pripeljal tudi moštvo rešilskega oddelka, ki je obupanko prepejal v bolnico. Bila je brez zasluzka in stalnega bivališča ter se odločila...

© V zvezi gradnje novega carinskega poslopja je imel predvečerašnjim in večeraj glavni ravnatelj carin iz Belgrada dr. Konrad Smid važna posveto-vanja z zastopniki mestne občine ter se je v vseh važnejših vprašanjih dosegel sporazum. Upati je, da se z gradnjo prične v najkrajšem času, čim bodo tozadevna dela razpisana.

© Intervencije rešilskega oddelka v preteklem mesecu: 54krat pri neizgledih, 23krat v slučajih kirur-gičnih obolenj, 10krat pri notranjih boleznih, 18krat pri ženskih boleznih in rojstvih. 2krat pri deševnih in živčnih boleznih, 5krat pri poizkusih samoumora ter 7krat pri zahtevani pomoči.

© Umrl je Ivan Ferik, železničar v pokoju, star 81 let. Pogreb danes ob 16. uri iz hiše zaostri v Napični ulici 33 na mestno pokopališče v Pobrežju.

© Povožil jo je. Na Glavnem trgu je povozil neznan kolesar zasebnico Stefanijo Vauhnikovo. Revica je dobila težke poškodbe na čelu in obeh sencih ter na levi roki. Prepeljali so jo v bolnico.

© K nemoralni aferi, o kateri smo poročali v nedeljski številki, smo že izvedeli, da so krivca predali sodišču.

Trganje v ušesih

je neznosno; najmanjši šum povzroči velike bolečine. Pomoč nudijo

Aspirin

tablete

Te ublaže bolečine, in so se obnesle tudi pri influenci, revmatizmu, nevralgiji, glavo-in-zobobolu.

Zahtevajte vedno originalni omoč »Bayer«² z modro-belo-rudečo varstveno znamko.

□ Po svetu sta šla. Zanimivo. Dvignila sta se neke noči čevljarški pomočnik Ivan B. ter njegova žena Elza iz svojega stanovanja v Vojašniški ulici ter izginila bogvekam. Ključke sta vzela seboj; pustila sta pa prazno stanovanje in se neplačano najemnino od januarja sem. Dober tek.

□ Komorno glasbeni večer, ki ga priredi jutri v kazinski dvorani klavirski trio ptujske Glasbene Maticе, obsega sledeči spored: L. v. Beethoven, trio op. 11; R. Strauss, Sonate za čelo in klavir; Smetana, trio op. 15.

□ Iz ljudske univerze. Prihodnji ponedeljek nastopi znameniti mojster-predavatelj prof. Ludwig Flehner iz Dresdena z recitacijo prelepe mornariške pesnitve »Enoch Arden«. K pesnitvi je zamislil Richard Strauss prekrasno glasbo, ki jo predvaja na glasovirju koncertna pianistka ga. Apihova v Mariboru. Predpogodja vstopnic pri ge. J. Brišnik in g. Höferju.

□ V tujino... Večera je zopet šel preko Maribora ter s posredovanjem tukajšnje Borze dela transport 250 delavcev iz Slovenske Krajine v Nemčijo in Francijo. Tudi je g. Golouh, šet tukajšnje Borze dela odpotoval te dni v Slovensko Krajino v zadevi organiziranja nadaljnjih transportov. Na naslov tukajšnje Borze dela prihajajo dan na dan cele kopice pisem in dopisnic iz Črne gore, Bosne in Hercegovine ter Dalmacije. Izvedeli so bili preko časopisja, da je tukajšnja Borza dela v stalnih stikih z glavnimi delovnimi središči v Nemčiji ter Franciji. Dela bi radi. V tujino...

Celje

© Skapinove zvijače igrajo v nedeljo, dne 14. t. m. celjski dijaki. Ker je avtor te komedije svetovnoznani Moliere, je želeli, da bo dvorana v nedeljo nabito polna. Gotovo ne bo odveč, če se bomo enkrat zopet nasmejali.

© Poroka. Večera sta se v Celju poročila dr. Milan Ziga Cervinka, zdravnik Javne bolnice v Celju ter rez. san. poročnik in Zoša dr. Cervinkova, roj. Sonc, hčerka v Celju dobro poznane policijskega nadzornika Sonca. Mlademu paru tudi naše iskrene čestitke.

© V vodne zapore je bil oddan brezposelni pekovski pomočnik. V ponedeljek ga je stražnik zalotil, ko je prodajal dobro hranjeno moško obleko starinarici v Gosposki ulici in to za Din 200.—, češ da se obleke hoče tako poceni znebiti le radi tega, ker mu je pretresna. Ko pa so G. in »njegovo«² obleko pobliže ogledali, so ugotovili, da je možkar istega dne vlomil v zaklenjeno omaro svoje daline sorodnice in pri tej priliki prišel do čedne obleke. ki je last brata dotične sorodnice.

© V Staro Gradiško je za tri leta odpravljen komaj 20-letni Lojze Anderlič iz Grobelnega. Fant je bil kljub svoji mladosti že trikrat kaznovan radi zločina tatvine in trikrat radi prestopka tatvine, vlačugarstva in zakona o orožju. Te dni je odsedel radi enakih deliktov 6 mesecev težke ječe.

Semena

vseh vrst — zajamčeno najboljšo kakovost — priporoča
ANTON FAZARINC, CELJE

kaj ga je napolnilo: ali žalovanje za ženo in otroki, strah pred očetovo kletvijo ali osamelost. Kdo bi mogel slutiti, da je on kljub strašnemu preklestvu želel, da bi otroci ostali živi, pa čeprav bi ga tepli na stare dni? Oče jim je bil. Usoda je hotela svoje, njemu pa je bilo ko da mora ljubiti sinove, jih dvigati do moči, do divjega besa planincev, a stara palica je imela zapeti tudi preko njegovih pleč.

Začutil je, da je njega, zadnjega Nenadiča, hotela usoda kaznovati čisto drugače, bolj grozno ko vse druge. Niti so bile potrgane naenkrat, strašno in za vselej. In ona kletev ob očetovi zadnji uri je bila nenavadna. Do njega so bili vse Nenadiči pretepani od sinov brez kletve in mrmanja, a stari Nikola ni mogel umreti, dokler ni pozelel sinu, da mu vrag usodno palico zasadi nad glavo mesto križa!

Ta čudna očetova kletev je rodila v njem žalost za ženo in sinovi. Čutil je, kako ga nekaj strašnega goni, da vzame nase, kar mu je oče pozelel ob smrti. Zazdelo se mu, da je to klic še za eno žrtvijo, največjo in najtežjo, da se potem vsem Nenadičem pomirijo duše in da se izlije nanje mir nebes, kjer zvezde gore v svoji skrivnosti. V duhu je gledal, kako se mu po prsih premetavajo duše vseh prednikov, mučene od preklestva, in zahtevajo od njega nekaj, kar bi jim prineslo rešitev za vselej. Vse to usodno in podedovano mu je vpilo iz dna duše in zahtevalo pokorščine, neupiranja, žrtvovanja za odrešenje vseh, zadovoljitev onega, kar ljudje imenujejo pravica nebeska.

Čutil je, da se ni vredno upirati tej sili in da mora popustiti. Ni več ni mogel živeti. Ono zlobno, ki je skozi bogzna koliko stoletij tiščalo vso njegovo rodbo, ga je gnalo v ponižnost, mu vzbujalo misli na večni mir, na tišino v nebesnih višavah. Ko da ga noč za nočjo znani in neznani predniki obiskujejo, z na prsih sklenjenimi rokami, hočejo od nje-

Dopisi

Kranj

Kmetijsko gospodinjstvo šola v Marjanišču v Kranju zaključuje svoj zimski tečaj v nedeljo 14. aprila. Ob 11 dopoldne bo v zavodovi kapeli zaključna sv. maša, popoldne priredijo gojenke poslovilno akademijo. 13. in 14. in 15. aprila bo v prostorih gospodinjstva šole razstava del gojenk gospodinjstva šole, kamor so vabljeni vsi prijatelji kmetijskega napredka, posebno okoličane bo ta razstava zelo zanimala.

Poletni tečaj kmetijsko gospodinjstva šole se prične s 1. majem in traja do 31. septembra. Sprejemajo se gojenke od 16. leta dalje.

Večerni gospodinjstveni tečaj se priredi v okviru gospodinjstva šole za kmetijska in delavska dekleta iz okolice od 1. maja do 15. junija. Vrij se vsak večer od 6 do 9. Priglasijo se sprejemajo v Marjanišču do 25. aprila.

Nov zdravnik — dr. Bežič — se je naselil v Kranju, ordinira na Stari pošti, stanuje v župnišču.

Tekstilno šolo dobi Kranj leta 1930. Poslopije za šolo dogradi občina za letoš.

Stavbena sezona obeta biti letos v Kranju zelo živahna. Občina se zanima za posestvo g. Likozarja ob pokopališču, kjer bi se moglo sezidati večje število stanovanjskih hiš.

Vič

Kanonična vizitacija. Dne 9. aprila je prevzeli g. knezoškoč dr. A. B. Jeglič opravil kanonično vizitacijo naše župnije. Z izobesnimi zastavami in slovesnim potrkavanjem, ki se je vršilo že na predvečer, smo pričakovali ljubljenskega vladiko. Pri sprejemu, ki se je izvršil ob pol osmih jutraj na prostoru pred cerkvijo, so pozdravili prevzvišenega g. škofa z nagovori g. župnik p. Tavčar, g. župan Petrovič z nekaterimi občinskimi odborniki, g. nadučitelj Strukelj, g. Kunaver v imenu Kat. prosvetnega društva in kot zastopnik viškega Orla g. Krasinec ter zastopniki III. reda in Marijine družbe. Tri belo obložene deklice pa so izročile vladiki šopek cvetice. Nato je prevzvišeni ob asistenci č. duhovščine podelil škofovski blagoslov in opravil sv. mašo in molitve za mrtve. — Ob priliki vizitacije je prevzvišeni obiskal tudi našo ljudsko šolo in se porazgovoril tudi z dragimi mu malčki.

Novo mesto

Za danes zvečer objavljeno skiptično predavanje v Rokodelskem domu, »Lindbergov polet v Evropo« se je moralo preložiti na jutri, v petek ob 8 zvečer, istotam.

Ptuj

Mestno gledališče. V ponedeljek 15. aprila gostuje Mariborčani s krasno Nedbalovo opereto »Poljska kric«. Ker je za to predstavo že zdaj veliko zanimanje, se priporoča nakup vstopnic v predprodaji.

Velefilm sv. Frančiška Asiškega v kinu v Ptuj. Se enkrat opozarjamo občinstvo, da priredi Prosvetno društvo v Ptuj predavanje o življenju sv. Frančiška Asiškega, ki ga bo ponazoroval krasen in veliki film »sv. Frančišek v 8. ogromnih dejanjih. Prva predstava bo v soboto dne 13. aprila ob 8 zvečer. Predava g. prof. H. Bajuk. Druge predstave bodo v nedeljo 14. aprila ob 3, 5 in 8 zvečer. Predavali bodo gg. p. Gabrijel Cevc, min. gvardijan, p. A. Vouk, kap. gvardijan in dr. Alojzij Remec, odv. v Ptuj. Povsod, kjer so uprizarili ta film, je vzbudil veliko zanimanje in občudovanje, zato pričakujemo tudi v Ptuj velike udeležbe.

Hrastnik

Plaz je začel vleči v ponedeljek dopoldan na parceli gostilničarja Dolinška. Visoka skala, ki stoji poleg kegljišča, je čez sredino počila in je en del jel razpadati. Vleče s seboj več metrov širok pas travnika nad kegljiščem. Pol kegljišča je uničenega, kakor tudi poleg stoječa mala kapelica. Dolski župan g. Draksler je prispel na lice mesta ob 1 popoldan ter odredil, da se ustavi na tej cesti vozni in osebni promet. Zadeva je javljena oblasti.

Še večja nevarnost je pri tovarniški hiši pod skalo. Tam visi po strani velikanška skala nad cesto. Radi hudega mraza je vsa razpokana. Nevarnost je, da lepega dne ubije vse stanovalce tamonje hiše. Dolski župan je o stvari že glavarstvu poročal.

Peteklo nedeljo je bilo na oprostitvi krojaške zadruge v Trbovljah osem šivilj, en krojač in gđ. Peternele iz Laškega za moško in žensko krojašico. Prihodnjo nedeljo bo pomočniška preiskušnja pri čevljarji zadrugi — Rudar g. Ivan Komplet je kupil hišo gospe dr. Kumarijeve. Omenjena gospe je kupila v Zagrebu drugo hišo, kamor se v kratkem preseli. Za romanje na Trsat je na Dolu 50 oseb prijavljenih, v Hrastniku pa 15. Udeleženci dobo skupni voz. Ker gredo dolski pevci, bo potovanje prijetno.

V gledališču in na koncertu Vas obvarujejo zelo nenaravnega pokaševanja okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERA

ROBORIN

čaj za želodec in čiščenje krvi, uspešno sredstvo proti odebeltvi, slabim prebavi, trajnemu zaprtju. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvajala lekarna ARKO, ZAGREB, Ilica 12

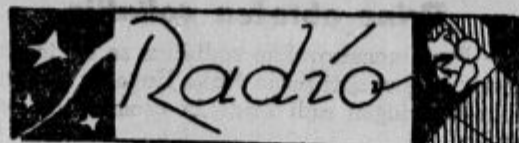
ga sinovsko žrtve za rešitev vseh, tudi njega, se mu je zdelo. Dolgo se je branil. Ono, kar hoče življenje v vsakem od nas, se je upiralo v njem. Ne enkrat ga je gledal svet, kako hodi stisnjenih pesti križem po ulicah in se razgovarja z nekim nevidnim. Ljudje so se mu zdaleč umikali in otroci so dušili v grlu strah in tekali za krili mater.

Nenadoma ga je znanjalo. Prvi dan tega nihče niti opazil ni. Potem so videli, da so hišna vrata neprestano zaprta in zavese na oknih spuščene. Po dolgem zaupnem pripovedovanju od hiše do hiše, od gostilne do gostilne, so celo stvar javili policiji. Potem je prišel zastopnik oblasti in siloma odpri stariška vrata prekletega doma. Nikogar živega niso našli. Odprto pismo na mizi jih je presenetilo:

»Ob Moravici pojdite do Prevalca in do Sinjega Vira. Ko boste na bregu videli v zemlji zabodeno palico, s katero sem očeta tepel, me z mački poiščite na dnu reke. Milivoj.«

Res so ga našli. Vrag mu je bil zasadi palico nad glavo mesto križa!

(iz srbsčine Tone Potokar.)

Prenosa »Trubadurja« iz opere z gostovanjem g. Simenca danes ne bo. Radio-postaja je na željo svojih naročnikov sklenila prenašati to opero, a uprava gledališča je nastavila za prenos tako visoko odškodninsko takso (ca. 10.000 Din), da je uprava postaje absolutno ne zmore. Mesto »Trubadurja« bo ob 19.30 predaval prof. Kranjec o slovenski zgodovini, ob 20 pa bo Radio-orkester predvajal italijansko glasbo.

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtek, 11. aprila: 10.30 Prenos Glavne skušnje Zadrugne zveze v Ljubljani iz Uniona. Nagovor načelnika dr. Korošca in načelstvena poročila. — 12.30 Reprod. glasba. — 13. Cas. napoved, repod. glasba. — 13.30 Borzna por. — 17. Jonny jazz-band. — 18. Antologija slovenske lirike. — 18.30 Iz rastlinstva, ga. dr. Piskernik. — 19. Češčina g. Novak. — 19.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec. — 20. Večer italijanske glasbe, Radio-orkester. — 22. Poročila.

Petek, 12. aprila: 12.30 Reprod. glasba. — 13. Cas. napoved, repod. glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Gospodinjstva ura, gđ. Krelcova. — 19. Francoščina, dr. Leben. — 19.30 Iz glasbenega sveta, dr. Vurnik. — 20. Simfonični koncert orkestra kr. opere. — 21. Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi:

Cetrtek, 11. aprila.
Belgrad: 11.20 Vodno stanje, čas in poročila. — 12.45 Plošče. — 20. Kmetijsko predavanje. — 20.30 Novele. — 21.15 Poročila. — 21.30 Valček. — 22.30 Ciganski orkester. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.30 Koncert za violino in klavir. — 19.30 Iz Prage: Simfonični koncert češke filharmonije. — Praga: 11.15 Plošče. — 16.30 Koncert. — 19.30 Simfonični koncert. — 22.50 Plošče. — Stuttgart: 10.30, 12.15 in 13. Plošče. — 16. Delo na vrtu v aprilu. — 16.35 Plesna glasba. — 20. Simfonični koncert; nato sportni humor. — Bern: 16. Orkester. — 18.15 Plošče. — 19. Sport. — 20. Kraljica maja, spevoigra. — 21. Koncert. — Katowice: 17.55 Koncert iz Varšave. — 20.05 Koncert iz Krakova. — 21.15 Literatura. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Vokalna in instrumentalna glasba. — 20.45 Simfonični orkester. — Berlin: 17. Koncert. — 19. Kako potujemo z zemljevidom v roki. — 20. Acis in Galatea, pastorela za soli zbor in orkester in Pomirjeni Eol, kantata za soli, zbor in orkester; nato plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvarlet Cerda. — 16. Kvarlet Silving. — 20.05 Afrodit, opera. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 14.15 Plesna glasba. — 21.30 Koncert. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.30 Jazz. — 16.30 Kvintet. — 17.30 Otroško petje. — 18. Jazz. — 20.30 Saffo, opera. — 23.15 Jazz. — Budapest: 9.15 Koncert. — 12.05 Ciganski orkester. — 16. Gosli in predavanje. — 17.40 Operni orkester. — 22.30 Plošče (Cavalleria rusticana).

Ne 4470 D. kot nam je napisal tiskarski škrat, ampak le 3950 Din stane „Ingelen“

U4

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20 uri.

Cetrtek, 11. aprila: VDOVA ROŠLINKA. Red D. Petek, 12. aprila: Zaprtje. Sobota, 13. aprila: UTOPLJENKA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20 uri.

Cetrtek, 11. aprila: TRUBADUR. Gostuje g. Simene. Izven. Petek, 12. aprila: GROF LUKSEMBURŠKI. Gostuje g. Iličič. Red A. Sobota, 13. aprila: SALOME. PRED VRATMI VECNOSTI. Red D.

LJUDSKI ODER V LJUBLJANI

Nedelja, 14. aprila: Ob pol 8: BEN HUR. Zgodovinska igra v 9 slikah.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 11. aprila: Ob 20: CHARLEJEVA TETA. Ab. C. Kuponi. Gostovanje g. Daneša. Petek, 12. aprila: Ob 15: JANKO IN METKA. — Šolska predstava. Dijaške cene. — Ob 20: PLESNI VEČER Rosanelli-Hrdinova. Sobota, 13. aprila: Ob 20: POLJSKA KRI. Ab. A. Kuponi. Gostovanje g. Nerata.

Prireditve in društvene vesti

»Ljubljana.« Danes ob 8 skupna pevka vaja. Udeležba danes prav posebno obvezna. — Tajnik.

»Ben Hur« na Ljudskem odru. V nedeljo 14. aprila ponovi Ljudski oder v Ljubljani pri znatno znižanih cenah slovit dramatičar Wallacovega romana »Ben Hur«. Pri prejšnjih predstavah je ta skrbno pripravljena igra dosegla velik uspeh. Pri tej uprizoritvi sodeluje celoten ansambel Ljudskega odra in orkester glesbenega društva »Sloga«. C. občinstvo opozarjamo, da je »Ben Hur« to sezono zadnjič. Predprodaja vstopnic se vrši od danes dalje vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6 v Ljudskem domu. I. nadstropje.

Glasbena Matica v Novem mestu proslavi v soboto 15. aprila 100 letnico Schubertove smrti z zanimivim sporedom. Orkestralni del programa je sestavljen iz najpopularnejših, vseskozi melodioznih in efektnih skladb tega nesmrtnega glasbenika. V drugem delu sporeda srečamo spevoigro »Lepa mlinarica«, katere glasbeni vložki so prirojeni po večnoplehni Schubertovi pesmi. Igra je vseskozi občutena ter bo marsikoga ganila do solz. Ker se proslava ne ponovi, se občinstvo prosi, da to lepo prireditve polnoštevno poseti.

Redni letni občni zbor oblasti odbora Jadranske straže v Ljubljani se bo vršil dne 24. aprila ob pol 21 v restavraciji Zvezda. Člani društva in prijatelji se najljubše vabijo, da se občnega zbora udeležijo.

Akademiški klub za Društvo narodov opozarja vse člane in prijatelje, da se danes, dne 11. aprila, vrši ob 18 seminarski sestanek na univerzi, sobota 69. Predava kol. Alujevič Branko o temi: »Kelloggov pakte«.

Gospodarstvo

Uvoz avtomobilov, motociklov in koles

Iz pravkar objavljene statistike zunanje trgovine za leto 1928 posnemamo: Uvoz tovornih avtomobilov je znašal:

	kom.	ton	tis. Din
1924	102	132	4624
1925	290	318	8665
1926	242	269	7971
1927	115	194	5185
1928	212	586	8904

Delež posameznih držav pri uvozu je bil:

	1924	1925	1926	1927	1928
Unija	25	196	112	48	111
Nemčija	19	42	10	18	51
Avstrija	28	12	28	16	25
Francija	3	8	28	13	9
Italija	13	22	58	17	6

Uvoz osebnih avtomobilov je znašal:

	kom.	ton	tis. Din
1924	701	710	45.116
1925	2302	2301	92.161
1926	2068	2424	78.850
1927	1715	2184	69.368
1928	2164	3374	89.095

Zanimivo je, da se v vedno večji meri uvažajo dražja in težja vozila kakor je opaziti tudi pri tovornih avtomobilih.

Po posameznih državah se uvoz deli:

	1924	1925	1926	1927	1928
Unija	219	1285	879	665	1204
Italija	157	485	435	267	267
Francija	108	232	479	231	261
Nemčija	18	47	54	117	232
Avstrija	98	175	78	72	103
Kanada	—	41	97	209	35
Češkosl.	12	27	6	34	85
Anglija	9	7	24	7	20
Belgija	7	9	10	10	4

Poleg tega smo še uvozili iz Grčije 1 kom., iz Albanije 1 kom. in Madjarske 2 kom.

Uvoz motociklov je bil naslednji:

	kom.	ton	tis. Din
1924	352	21.01	2524
1925	1111	80.05	6417
1926	622	66.07	4156
1927	923	134.05	7506
1928	825	151.25	7777

Kakor je razvidno iz teh podatkov, se uvažajo vedno bolj večja in dražja vozila.

Iz posameznih držav smo uvažali (kom.):

	1924	1925	1926	1927	1928
Nemčija	41	80	108	177	234
Anglija	97	311	155	251	205
Avstrija	116	217	74	80	131
Unija	44	289	203	146	97
Belgija	27	67	10	101	96
Francija	18	67	52	136	51
Italija	4	56	18	18	5

Zadnja leta smo uvozili koles:

	kom.	tis. Din
1924	3789	5023
1925	7441	7432
1926	8144	9635
1927	9088	9647
1928	7403	7099

Naš uvoz koles prihaja iz naslednjih držav:

	1924	1925	1926	1927	1928
Nemčija	1881	2223	1892	4193	4333
Avstrija	1660	4195	4718	3038	1984
Francija	71	294	973	1462	800
Madjarska	1	67	285	204	161
Italija	97	808	372	94	61
Anglija	75	147	137	26	36
Češkosl.	2	37	155	30	17
Belgija	—	—	—	47	3

Edino Nemčija je povišala svoj izvoz, delež ostalih držav pa je nazadoval: tako n. pr. je Italija skoro izgubila iz tržišča in tudi Belgija se ni uveljavila. Omeniti moramo lani prvič uvoz iz Holandije (7 kom.).

Sport

Službeno iz LHPa. Seja upravnega odbora se vrši danes ob 20 v damskem salonu kavarne Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da se seje sigurno udeležijo. — Tajnica.

Prihodnje prvenstvene tekme LNP. Prihodnje kolo nogometnih prvenstvenih tekem prinese več zelo važnih, deloma že odločilnih tekem. Predvsem se v tekmi Maribor : Rapid odloči vprašanje mariborskega prvaka in finalista za letošnje prvenstvo LNP. Istotako bo odločila v Celju prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Amaterjem iz Trbovlj prvenstvo celjskega okrožja LNP. — V Ljubljani se sestaneta na prostoru Primorja Hermes in Primorje. Ako bo Hermes opravičil svoj sloves, bo tekma zelo napeta, čeprav je favorit v tem srečanju brez dvoma Primorje. Za prizadeta kluba je usodnega pomena druga nedeljska prvenstvena tekma v Ljubljani Jadran : Slovan, ki bo morda definitivno določila kandidata za nazadovanje v I. B razred.

Motoklub »Ljubljana« priredi v nedeljo, dne 14. t. m. prvi pomladanski izlet v Grosuplje, Krko in Slično. Odhod a Kongresnega trga ob 13. uri. Po izletu je sestanek vseh motociklistov v gostilni Rus na Grosupljem, kamor klub uljudno vabi vse ostale motocikliste, ki se izleta niso mogli udeležiti. — Odbor.

1. redni občni zbor SK Bled se vrši v nedeljo ob 15 v hotelu »Troha«. Dnevni red obsega: poročili odbora in revizorjev, volitve novega odbora, razni predlogi. Pravico glasovanja imajo vsi ustanovni in oni redni člani, ki poravnajo članarino do občnega zbora. Nečlani vabljene!

Občni zbor SK Ptuj. Redni letni občni zbor SK Ptuj se vrši v ponedeljek 15. aprila ob 19 v klubovi sobi gostilne »Društveni doma«. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. poročila odstopajočega odbora, 4. sprememba pravil, 5. volitev novega odbora, 6. slučajnosti. — SK Ptuj.

Poizvedovanja

Izgubljeno. Dne 9. aprila se je na poti od Ljubljane do Mednega izgubila vreča 15 kg dunavskega tobaka. Pošten najditelj se naproša, da sporoči svoj naslov na glavno zalogo tobaka v Škofji Loki.

Konzum premoga v naši državi. Lani je kon. šala produkcija premoga v naši državi 5.052.000 ton, uvoz 850.000, izvoz pa 139.000 ton, skupni konzum torej 5.262.000 ton. Leta 1927 je znašal konzum 4.928.000 ton (produkcija 4.745.000 ton, uvoz 301.000, izvoz 118.000 ton).

Ugodnosti za prevoz papirja. Prometno ministrstvo je odredilo, da se papir klasificira od tovarniških postaj Domžale, Žalog in Zidani most po razr. II. za kosovne pošiljke, za vag. pošiljke pa po razredu A.

Borza

Dne 10. aprila 1929.

DENAR

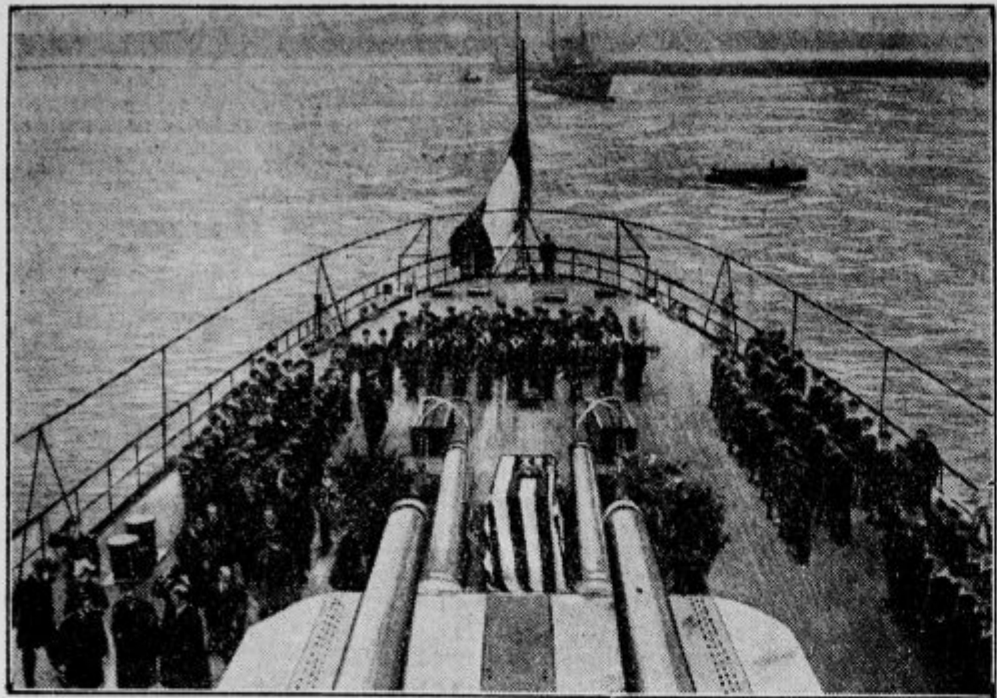
Tudi danes sta nazadovala tečaja Londona in Prage, dočim je Trst čvrstejši. Devizni promet je bil znaten, največ je bilo zaključeno Curiha (za nad 1 milj. Din), nadalje Berlina, Prage in Londona. Vse devize je dala Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

10. aprila 1929.

	popraš.	pon.	srednji	sr. 9. IV.
Amsterdam	2281.50	2287.50	2284.50	—
Berlin	1348.50	1351.50	1350.—	—
Bruselj	—	790.69	—	—
Budimpešta	—	992.33	—	—
Curih	1094.40	1097.40	1095.90	1095.90
Dunaj	798.95	801.95	799.45	—
London	275.92	276.72	276.32	276.32
Newyork	—	56.81	—	—
Pariz	—	222.45	—	—
Praga	168.07	169.87	168.47	168.49
Trst	—	297.70	—	29

Sveta življenje in vrvenje

Prevoz trupla ameriškega poslanika v Parizu Herricka v Ameriko na francoski križarki »Tourville«.

Bombe v indijskem parlamentu

Poročali smo že na kratko, da sta dva indijska fanatika S. t. m. v Delhi-ju vrgla z galerije parlamenta dve bombi proti vladnim klopi, pri čemer so bili težko ranjeni Anglež sir Georg Shuster in štirje indijski poslanci. Zločin je tako težak, da radi njega gotovo ni nihče bolj poparjen, kakor številni Indijci, ki so že leta in leta z vso resnostjo delovali na rešitvi zamotanih političnih problemov Indije. Sir George Shuster, ki je bil šele pred kratkim kot naslednik Basila Blacketta imenovan za finančnega ministra, je eden najodličnejših in najbolj priljubljenih zastopnikov mlajše politične generacije. Doslej še ni znano, če je njegova poškodba smrtonosna. George Shuster si je pridobil odlične zasluge za Angleško, najprej pri sudanski vladi, nato kot finančni svetovalec kolonialnega ministrstva in nazadnje kot član vzhodnoafriške komisije. Od indijskih poslancev so ranjeni znani parlamentarec sir B. Lalal, S. M. Roy, R. Rio in K. Rao.

Atentat je bil izvršen v času, ki je za indijsko politiko kritičen. Smatrajo pa kot gotovo, da bombni napad nima ničesar opraviti z ustavno spremembo. Komisija, ki je proučevala vprašanje spremembe ustave, je svoje delo uspešno dokončala in se je pravkar mislila vrniti v Evropo. Dejstvo, da je sir John Simon, predsednik komisije, sedel v loži s Patelom, predsednikom radikalne stranke svarajistov, se smatra kot znak, da je prišlo med radikalnimi voditelji in komisijo do nekakšnega sporazuma. Še pred enim letom je Patal Simona osebno bojkotiral. Sir John Simon je pred par dnevi sporočil, da je osebno prepričan, da bo za indijske reforme prišla v poštev ustava, ki je v mnogem podobna kanadski ustavi.

Sir John Simon je bil v parlamentu več ali manj slučajno navzoč; njemu pač ni bil namenjen atentat. Prisostvoval je seji, ker sta imela indijski parlament in indijska vlada nezavisno od ustavnega vprašanja svoj veliki dan. Indijska vlada je že nekaj časa v boju z radikalno strujo v parlamentu, ker je predložila zakon za pobijanje komunistične propagande v Indiji, zakon, ki pooblašča vlado, da lahko izžene sumljive elemente. Angleži so

prepričani, da vodijo komunistično propagando v Indiji inozemski agitatorji, in sicer v prvi vrsti ruski boljševiki. Že preden je vlada ta zakon predložila, torej že pred več tedni, je dala aretirati več komunističnih agitatorjev. Patak kot predsednik parlamenta za svojo osebo ni bil nasproten temu zakonu, stavljal pa je pogoj, naj bi se procesi proti že aretiranim komunistom odgodili, če že ne popolnoma ustavili.

Atentat je brez dvoma v zvezi s to vladno protikomunistično akcijo. Kakor poroča Reuter, so bili istočasno z bombami vrženi v parlament tudi letaki z nadpisom: »Indijska socialistična republikanska armada.« Ker sta bila oba Indijca, ki sta vrgla bombe, aretirana, se bo vsa zadeva skoro gotovo pojasnila. Po atentatu je predsednik parlamenta Patal po kratkem odmoru skušal sejo nadaljevati, ker pa je bila dvorana še napolnjena s plinom, je moral parlament odgoditi.

Bombni napad in odgoditev parlamenta bosta mogoče olajšala sporazum med vlado in radikalno stranko; vendar pa še ni mogoče pregledati posledic atentata in njegovih vzrokov.

Odločitev o ameriški oboroženi intervenciji v Mehiki v slučaju ponovne kršitve meje je prepovedana obmejnimu poveljniku, generalu Lassiterju (na sliki). General Lassiter ima na razpolago 10.000 mož in številna vojna letala.

Prebivalstvo Kanade pada

Število prebivalstva v Kanadi se, kakor poročajo ameriški listi, znatno znižuje. Po ljudskem štetju l. 1921. je bilo v Kanadi 8 mil. 788.000 prebivalcev. Do leta 1928. se je priselilo 962.000 oseb, rojenih pa je bilo 1.939.000. Ako se odšteje 824.000 v tem času umrlih oseb, bi moralo šteti prebivalstvo 10.865.000. Po poročilu statističnega urada pa ima Kanada danes 9.655.000 prebivalcev, torej za 1.210.000 manj, kakor bi jih po gornjih podatkih morala imeti. Kam je neki izginilo nad milijon ljudi?

Od hlapca do milijonarja

Thomas Slick je prišel pred 20 leti kot navaden konjski hlapec v mesto Oklahoma v Združenih državah Amerike. Kmalu nato je skupno s svojim očetom začel kupčevati s petrolejem. Najel ali tudi kupil si je zemljo, kjer je slutil, da se nahajajo petrolejski vrelci. Kmalu je našel več novih vrelcev in premoženje mu je hitro naraščalo. Pred kratkim pa je svoje vrelce prodal drugemu podjetniku za 40 milijonov dolarjev.

Princ obtožen goljufije

Pred monakovskim sodiščem se bo te dni moral zagovarjati princ Maks Hugo zu Hohenlohe-Oehringen radi krive in osemkratne goljufije.

Princ Hohenlohe, ki je star 36 let in ožen, je nečak leta 1926. umrlega kneza Kristijana zu Hohenlohe-Oehringen in je do smrti strica dobival letno 476.000 Din, po smrti pa 686.000 Din. Poleg tega prostovoljnega stricvega prispevka je imel princ le še pravico do neke predvojne terjatve napram stricu v znesku 2.800.000 Din.

Ti dohodki še daleč niso zadostovali za razkošno življenje princa, kljub temu pa je leta 1926. kupil neko posestvo za 2.800.000 dinarjev, v katero je za rzane investicije zabil velike vsote, ki so daleč presegle njegovo plačilno možnost. Iz tega nastali dolgovi so že leta 1926.-27. znašali okrog 8.400.000 dinarjev, kajti tudi kupnine za posestvo princ ni plačal v gotovini, marveč je odstopil svojo zgoraj omenjeno terjatve. — Januarja 1927 si je dal princ izplačati od Hohenlohejeve uprave 210.000 Din, pri tem je pa zamolčal, da nima on več pravice do te terjatve, ker jo je odstopil za posestvo. Prejšnji lastnik posestva je bil tedaj oškodovan za to vsoto. Razkošno življenje je pehalo princa vedno bolj globoko v dolgove, izstavljal je nekrivke čeke in najemal privatne hipoteke na že itak prezadolženo posestvo. Poleg tega je oškodoval tudi številne trgovce za znatne zneske. Pripovedoval jim je, da ima nad poldrugim milijon dinarjev letnih dohodkov in da pričakuje večmilijsko dedščino iz šlezjskih posestev.

General Pershing, bivši vrhovni poveljnik ameriških čet v svetovni vojni, je določen za poslanika Združenih držav v Parizu. Rojen je bil leta 1890., general je postal 1906. General Pershing je v Parizu še izza svetovne vojne zelo priljubljen.

Svojo ženo prodal

Te dni se je vršila pred sodiščem v Lvovu razprava, na kateri je prišla na dan neverjetna, pa vendar resnična zgodba. V neki vasi pri Lvovu si je kmet Holodaj izposodil od svojega prijatelja Rodaka 193 zlotov, katere bi moral vrniti v par dneh. Ko je Rodak opomnil svojega dolžnika, naj mu plača dolg, je ta izjavil, da nima denarja in prosil, naj še nekaj časa počaka. Rodak pa je vedel, da ima Holodaj mlado in lepo ženo, mu je predlagal, da naj mu, če ne more plačati dolga, za te denar proda svojo ženo. Holodaj je po kratkem premišljevanju pristal in zahteval od Rodaka potrdilo, da je popolnoma plačan, z druge strani pa je Rodak dobil potrdilo, da mu Holodaj proda svojo ženo za 193 zlotov, kolikor je znašal dolg. Kupčijo so seveda proslavili v gostilni. Ko so se dovolj napili, je Rodak napregel konje in se odpeljal po ženo. Holodaj je pa še naprej pil. Ko je Holodajeva žena zvedela, za kaj gre, je zgrabila za gnojne vile in z njimi prepočila Rodaka iz hiše. Drugi dan je odšel Rodak k svojemu odvetniku, da vloži tožbo proti Holodaju, ker ni držal pogodbe. Obenem je hotel, da se sodnim potom zahteva, da se mu izroči žena. Odvetnik je z veliko težavo razjasnil Rodaku, da taka trgovina ni mogoča in je nagovoril, da je vložil tožbo samo za plačilo dolga.

Pokvarjena mladina

Včeraj smo poročali o žalostnem slučaju, ki se je pripetil na Dunaju, ko sta dva fanta, Havlas in Karhan, hotela umoriti svojega prijatelja Schaferja. Sedaj je Havlas na policijski priznal, da sta nameravala umoriti tudi njegovo mačeho. Napravila sta načrt, po katerem bi jo napadla, ji zamašila usta in nato odprla plin, da bi ljudje mislili, da je žena izvršila samoumor. Priznala sta dalje celo vrsto raznih vlovov, katere sta že izvršila, več sta jih pa še mislila izvršiti.

Katero ime je najštevilnejše v Ameriki

Amerika šteje, več sto tisoč ljudi živi tam od tega, da v lastnem interesu, po naročilu drugih ali za kratek čas kaj štejejo. Posebno je znan duhovnik, ki je sešteval črke v svetem pismu. Našel je več milijonov »e«. Sedaj so pa pričeli šteti razna imena. Rekord je doseglo ime Smith; ljudi tega imena je v Združenih državah 1.304.300. Johnsonov je 1.024.200. Za njimi pridejo imena: Brown, Williams, Jones, Miller in Davis, vsako teh imen nosi nad pol milijona ljudi. Imena Anderson, Wilson in Moore se sučejo od 500.000 do 300.000.

Zapisega novega ameriškega državnega tajnika Henry Stimsona (desno), naslednika državnega tajnika Kelloga (v sredi). Zapisel ga je preds. najvišjega zveznega sodišča Taft (na levi).

Cerkvena miš

Pred nekaj dnevi sta stala pred milanskim sodiščem dva cerkvena roparja. Razpravljali so o sledečem slučaju:

Nekega dne je cerkvenik v neki mali cerkvi opazil dva neznana moška, ki sta navidezno zelo pobožno molila. Naenkrat se je eden teh dveh vdignil, šel proti cerkveniku in mu uljudno zašepetal, da je pravkar tekla po njegovem hrbtu miš. V tem trenutku je cerkvenik začutil, da mu pod nogami nekaj leze. Hitel je v zakristijo, da bi slekel suknjo in se znebil miši. Moški mu je uslužno sledil in mu pomagal loviti divjo živalico. Po dolgem trudu sta miš ujela in cerkvenik se je svojem rešitelju iskreno zahvalil. Mož je odgovoril, da je to prav rad storil, ter se je poslovil.

Ko je kmalu nato cerkvenik zopet stopil v cerkev, je strahoma spoznal, da sta ga dva tatova »potegnila«. Medtem ko ga je eden delj časa z nalašč prineseno miško zadrževal v zakristiji, je drugi neovirano odnesel vse dragocenosti.

100.000 komunistov usmrčenih

Lansko leto je kitajska vlada vprizorila obširno protikomunistično akcijo, da bi se obdržala na oblasti. Kakor poročajo iz Pariza, je bilo tekom te akcije usmrčenih okrog 100 tisoč komunističnih delavcev in kmetov.

Bernard Fieseler, znani nemški umetni letalec, je te dni padel z letalom vred na tla. Letalo se je popolnoma razbilo. Fieseler pa je bil k sreči le lažje poškodovan.

Zakonski posredovalec: »Ta gospodična ima zlato srce.«

Zakonski kandidat: »Ali sicer nima nič zlatega?«

*

»Zakaj sedite v gledišču vedno na desni strani?«

»Zdravnik mi je naročil, da ne smem na levi strani spati.«

»Vsi sosedi naju zavidajo, ker najina peč stoji tako lepo sredi sobe.«

»Res — to je prava osrednja kurjava.«

Bivši avstrijski predsednik Hainisch se mudi te dni v Berlinu. Na kolodvoru ga je pozdravil avstrijski poslanik dr. Frank. Danes bo Hainisch sprejel nemški državni predsednik Hindenburg. Hainisch je star 71 let in je bil avstrijski zvezni predsednik od leta 1920. do 1928.

C. J. van HOUTEN & ZONEN
CACAO
prvovrstni. - Brezplačna poskušnja v trgovini
I. PERDAN, od 9 do 12 dop.
J. JURČIČ, Dunajska cesta, od 3¼ do 6

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službo dobe

Strojne pletilje
2-3 samostojne in zmo-
ne, se sprejmejo. Naslov
v upravi pod št. 3660.

Učenec
pridno in poštenih star-
šev, se sprejme za trgo-
vino. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 3752.

Verziranega, zanesljivega

potnika

za žito in moko
na debelo — išče
veletrgovina v Ljubljani.
Ponudbe pod »Takojšnji
nastop« št. 3716.

Vešč vrtnar
se sprejme s 1. majem.
Oženjen, brez otrok, tre-
zen, marljiv in zanesljiv
in ki razpolaga z do-
brimi spričevali. Urejeno
stanovanje na razpolago.
Obširne ponudbe s pri-
loženimi prepisi spričeval
je poslati na gosp. Eliza-
beto Rein, Zagreb, Tren-
kova ulica 12/1.

Vrtnarja
samca, srednjih let, po
možnosti z znanjem nem-
škega jezika, išče Oskrb-
ništvo Bogenšperk,
Šmartno pri Litiji.

Hotelskega slugo
z večletnimi spričevali,
zmožnega nemščine, išče
HOTEL STRUKELJ.

Snažilca pribora
krepkega fanta, išče re-
stavracija Hotel Strukelj.

**Razpisuje se mesto
cerkovnika in
organista**
Prosto stanovanje s pri-
tiklinami. Zrnska in vin-
ska zbirka ter stolnina.
Drugo po dogovoru. Na-
stop vsaj 1. junija. Ože-
njeni imajo prednost. —
Zupnija Sv. Marjeta niže
Ptuja.

Za postran. zaslužek
sprejem zastopstvo
(agenturo) sezon. pred-
meta, pripravno za kraje
letovišč in turistiko. Do-
brodošla tudi manufak-
tura na obroke. Z ozirom
na velik uspeh in velik
delokrog motorno kolo
zaželeno. Ponudbe po-
slati pod šifro »Uveden
in agilen« št. 3717.

Učenec
z dobrim uspehom, kon-
čano 8 razredno osnovno
šolo, pošten, krepak, ki
ima veselje do trgovine,
se sprejme takoj. Vinko
Savnik, manufaktura in
galanterija — Radovljica.

Službe iščejo

Kuharica
samostojna, zdrava, prid-
na in snažna, ki bi oprav-
ljala tudi druga manjša
dela, se išče k družini
dveh oseb. Plača dobra.
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 3730.

Gospodična
želi mesta
v trgovino ali trafiko kot
prodajalka. Gre tudi en
meseč brezplačno. Na-
slov pove uprava lista
pod št. 3699.

Službo cerkovnika
išče pošten fant, odslužil
vojaščino — na farno ali
podružnico. Župni urad
Št. Jernej na Dolenjskem.

Službo čuvara
išče bivši orožnik, spre-
me tudi mesto sluga, po-
tnika ali kaj podobnega. Na-
slov v upravi pod »Ener-
gičen« št. 3718.

Stanovanja

Stanovanje
obstoječe iz predsobe, 3
sob, kopalnice, sobe za
služkinjo in ostalih pri-
tiklin se za mesec maj od-
da v III. nadstr. palače
Vzajemne posojilnice na
Miklošičevi cesti. — Po-
jasnila daje ravnateljstvo
posojilnice med uradnimi
urami.

Na stanovanje
se sprejme soliden go-
spod. Mestni trg 25/II.

Soba
lepa, se odda na Osojah
št. 3/1.

Kupimo

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupimo.
Ponudbe na upravo lista
pod »Pisalni stroj« 3682.

Bukovo oglje
vilano, suho, kupim. Po-
nudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Eksport«
št. 3729.

Kupim stroj
za izdelavanje cementne
opeke. Kdor ga želi pro-
dati, naj piše na naslov
Mirko Stajcer, p. Ribnik
pri Karlovcu.

Polpokrit voz
dobro ohranjen, enovpre-
žen, z oljnatimi osmi —
kupim. — Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
št. 3721.

Prodamo

Ugodna prilika
za nakup lepe zbirke ro-
govja (119 kom.), orien-
talskega orožja (66 kom.),
dalje orientalske oprave
(5 kom.), originalnih slik
(4 kom.) in treh orien-
talskih preprog. Ogleda se
jih lahko vsak dan v
Kranju, Kokriško pred-
mestje št. 86.

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg.
Izkoristite priliko, dokler
traja zaloga. L. Brozović,
kemička čistilna perja.
Zagreb, Ilica 82.

Sadna drevesa
lepa, za presaditi, jabol-
ka, bobovec, po 5 Din,
hruške, boljše vrste, po
6 Din, breskve la, po 5
Din, razpošilja — dokler
traja zaloga — po pov-
zetju Franjo Molan, Celje.

10 kranjčev
in 2 žn družini naprodaj
na Skarčevi št. 31, poleg
cerkve.

Mlekar. potrebščine
Prodajam hladilnik, 150 li-
terski kotel za sir, 10 li-
terski sod za maslo, gne-
tilnik za maslo, grevec za
mleko, prečo za prešanje
sira, 300 literski alfa se-
perator in druge male
mlekarske potrebščine:
Ivo Vranešić, Sunja.

Vino
prvovrstno rudeč, liter
4 Din, belo, liter 4-50 Din,
postavljeno na kolodvor
Brežice. Nik. Herendič &
sin, Pluske, Vel. Trgovi-
šte, Hrv. Zagorje.

Radio
4 cevni »Schirmgitter« —
zelo dober, za 1300 Din
proda Hešik, Sp. Šiška.

Kobila
breja, stara 5 in pol leta,
15 pesti visoka, za vsako
vožnjo, rujava, z belo
liso, se prodaja ali zame-
nja. Ljubljana, Mirje št. 6,
M. Teršan.

Sena
sladkega, en vagon, pre-
šanega — prodaja Franc
Kramberger, posestnik,
Šetarjeva, Sv. Lenart v
Slov. Goricah. Pismene
ponudbe.

Krompir
beli, več vagonov, prodaja
Kmetijska zadruga Ptuj.

»POSREDOVALEC«
realitetna pisarna,
Ljubljana, Sv. Petra c. 18
proda:

Hišo, Šempeter, enodruž.,
hlev, skladišča, 260.000 D.
Hišo, Šiška, 7 sob, nova,
mesečni donos 2000 Din,
vrt, 140.000 Din. — Hišo,
Glince, novo, dvodružin.,
lepo dvosobno stanovanje
prosto, 135.000 Din. —
Posestvo, 3 orate, Št. Vid,
njive, gozd, travnik, 125
tisoč dinarjev.

Damsko kolo
dobro ohranjeno, napro-
daj. Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 3736.

Otroški voziček
dobro ohranjen, se ceno
proda. Mestni trg 25/II.

Sladko seno
se prodaja. I. Černe, Dal-
matinova 15.

Vnajem

Na rudniku v Zabukovci
pri Zalcu se razpisuje

najem restavracije

s 1. junijem t. l. Reflek-
tanti dobijo natančnejše
informacije ter pogoje od
Udruženja državnih na-
meščencev v Zabukovci,
pošta Griže. Zadnji rok
prijav je 25. aprila t. l.

Podzemno klet
oddam v najem s hram-
nimi sodi, skladišče in
pisarniški prostor v pri-
tiklini na Celovski cesti
42. Eventuelno tudi ob-
cestni lokal. Vprašati v
kisarni Vodnik, istotam.

Pouk

Šoferska šola
prva oblastv. koncesijon.
Čamerik, Ljubljana (Ju-
goavto). Dunajska cesta
36. Telef. 2236. Strokov-
niški teoretičen pouk in
praktične vožnje na raz-
ličnih modernih avtomob-
ilih, s pričetkom vsa-
kega prvega.

Šoferska šola
oblastveno koncesijonira-
na, I. Gaberšček, bivši
komisar za šoferske iz-
pite, Ljubljana, Bleiwei-
sova cesta 52. — Prak-
tične vožnje z modernimi
avtomobili, teoretični po-
uk na podlagi najmoder-
nejših pripomočkov. —
Tečajji permanentni.

**KUPITE
SLOVENEČ
IN ZAHTEVAJTE GA
POVSOD**

Denar

Družabnika
z večjim kapitalom, iščem
za dobro idočo podjetje.
Ponudbe pod »Kapital
1930«.

Kdo posodi
trgovcu 50.000 Din; pla-
čam visoke obresti; spre-
mem tihega družabnika
brez sodelovanja. Ponud-
be na upravo lista pod
»Sigurnost«.

Poizvedbe

Izgubljeni pes
močan, volčje pasme, ima
usnjat pas okrog vratu,
se je sprehajal več dni
okrog Št. Jošta pri Vrh-
nikih. Sedaj se nahaja pri
Jožefu Grdadolnik, lov-
skem čuvaju v Št. Joštu
št. 45. Kdor ga pogreša,
naj se zgasi.

Razno

Namočena polenovka
vsak petek. — Anton Le-
gat, trgovina - Ljubljana.
Miklošičeva cesta 28.

Kašo.
ješprenj, ajdovo moko
redno svež oddaja na debelo
veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 21

RESTAVRACIJA
LJUBLJANSKI DVOR

Od četrta 11. t. m.
vsak večer

PRIMA SALONSKA
CIGANSKA
KAPELA
Vstop prost. Vstop prost.

Čebulo

štajersko, ima naprodaj,
FIZOL
za s e m e nudi najceneje
Franc Majdič - Kranj.

**GREŠITE MNOGO
»ko ne čitate redno
SLOVENEČ«**

Tužnega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naš nepozabni sin, stric, tast in brat, gospod

Milan Barborič

dne 9. aprila 1929 ob ¼5 popoldne nenadoma preminul.
Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek dne 11. aprila
1929 na pokopališče v Novem mestu.
Novo mesto, dne 10. aprila 1929.

Žalujoča rodbina BARBORIČ.

Brez posebnega obvestila.

† V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, oče,
stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Ivan Bufon

prostorni mojster drž. žel. v pok.

dne 10. aprila po kratkem trpljenju, previden s tolažili svete
vere, v starosti 58 let, mirno preminul. — Pogreb nepozab-
nega pokojnika bo v petek dne 12. aprila ob 4 popoldne iz
mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. aprila 1929.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

Zahvala

Za mnoge dokaze globokega, iskrenega sočutja povodom
nenadomestljive izgube naše miljenke, edinke

Marijance

se tem potom vsem najlepše zahvaljujemo. Osobito se zah-
lujemo gospodu primariju dr. Cholewi, ki je z očetovsko po-
žrtvovalnostjo se trudil ohraniti nam naše najdražje — a ljubi
Bog je odločil drugače — vsem darovalcem krasnega cvetja,
vsem, ki ste lajšali našo neizmerno bol, ter vsem, ki ste spre-
mili našo zlato Marijanco na njeni prezgodnji zadnji poti.
Tisočkrat Vam bodi hvala!
Brežice, dne 9. aprila 1929.

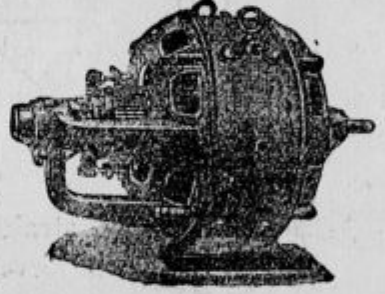
V neizmerni tuži **RODBINA TREPPO.**

Močno in
trpežno izdelani

Elektromotorji- Dinamostroji

Elektrotehnično podjetje

Slavo Kolar - Ljubljana.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

»Sijajno, Jim! Ako se torej očku posreči, da reši
Alana iz tega čudnega Hulaka, bo samo tvoja za-
sluga!«

»To je popolnoma res,« izjavi profesor. »In
smatral bom za svojo dolžnost, da pride Selby do
veljave, ker je njegova iznajdba jako znamenita. Dati
jo mora takoj patentirati. Dal mu bom pismo do svoj-
jih zastopnikov; ko se vrnem, bom pa poskrbel, da
iznajdbo proda.«

Greg se skloni naprej.

»Ali misliš iti v Brazilijo, očka?« hitro vpraša.
Profesor sina začudeno pogleda, češ: »Seveda
pojdem! In nato v Hulak. Še danes grem v London,
da vse potrebno pripravi, potem pa s prvo ladjo
odrinem.«

12. Ponoči je nekaj zaropotalo.
Ko je Jim gledal, kako se profesorjev avto od-
daljuje dol po vijugasti cesti proti Bude, je bil strašno
potrt.

»Moral bi te vzeti seboj,« pravi Sam robato.
»O kako rad bi videl, da bi me mogli!« odgovori
Jim hrepeneče. Nato pa se takoj odločno zavrne in
pravi: »Sam, jaz sem nehalna žival! Moja vloga je
vendar tukaj! Saj moram vsako noč poslušati, ako
se ne bo morda Uptonu posrečilo, da zopet brzojavi.
Če kaj izvem, moram brzojaviti profesorju.«

»Jaz pa mislim, da je Uptonu bencin pošel, zato
ne bo mogel poslati nobenega sporočila več,« pravi
Sam.

»Da; povedal pa nam je tudi, da poizkuša zgra-
diti vodno kolo in če se mu to posreči, bo imel pač
električne sile v izobilju. Zato pa moram seveda kar
lepo čakati in poslušati. Zdaj pa pojdiva nazaj! Ob-

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči Cesarja MonteZume. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din, vez. 27 Din. — 27. zvezek: KLEOPATRA. Pregled. OTROCI SOLUNCA. 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE. 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din, vez. 40 Din.

ljubila sva, da izkopljeva tisti krompir.«

»Seveda, to morava opraviti; potem pa bo naj-
bolj pametno, da pogledava, ako se bo dalo tvoje
kolo kako popraviti. Kakor kaže, ga boš potreboval,
ko boš moral iti v Bude.«

»Najprej moram dobiti nove zračne cevi,« mu
reče Jim, »a za to je že poskrbljeno. Poglej! Z roko
seže v žep in prinese ven šop bankovcev, da je Jim
kar strmél. »Deset funtov!« reče Jim. »Profesorjev
dar. Ali ni dober človek?«

»Da in Greg tudi. Prav rad ga imam,« reče Sam.
»Toda to je velik denar, Jim. Kam pa ga misliš spravi-
viti? Teta Sara spravlja svojega v svojo staro škaflo
za čaj. Prava stara skupulja je! Sinoči sem jo videl,
kako je denar preštevala.«

»Jaz bom pa svojega zaklenil v omaro v radijski
sobici,« pravi Jim. »Še preden greva krompir kopat,
ga bom nekaj porabil za dve novi cevi. Kar takoj
stopiva home!«

Šla sta po cevi; nato pa sta se vrnila in se spra-
vila nač krompir. Delala sta tako pridno, da sta do
štirih že vsega izkopala.

Samu se je kar samo smejala, ko je gledal lepo
izkopane vrste.

»Jim, pojdiva zdaj dol na obalo in vrziva mrežo!
Plimovanje je kakor zanašalec in pečene ribe se bodo
za večerjo prilegle.«

Jim je bil tudi takoj za to in šla sta na obalo,
odpela nastavno mrežo, ki ž njo loviš z obale, si iz-
posodila čoln ter mrežo potegnili v velikem pol-
krogu. Ujela nista baš veliko, vendar pa sta dobila
več majhnih basov in nekaj belic in polakov. Pridno
sta pobirala ribe iz mreže, ko Jim naenkrat poskoči
in začne roko otresati.

»Kačja riba!« reče in obraz se mu skremži od
bolečin.

Sam ga hitro pelje nazaj domov in skoči takoj
po zdravnika. Kačja riba, ki ji pravijo ponekoč tudi
morski gad, je majhna riba z bodečo hrbtno plavuto,

ki je jako strupena. Pik te plavute je hujši kot srše-
nov in grozno boli.

K sreči je bil zdravnik doma; prišel je takoj in
Jimu navezal na roko obkladke in to mu je bolečine
polajšalo. Vendar pa mu je vsa roka hudo otekla,
močno je utripala in ga bolela. Sam je Jima spravil v
posteljo ter mu prinesel v sobo nekaj večerje, pa ni
mogel jesti. Še huje pa je bilo, da ni mogel zaspati,
pa je ležal in se premetaval cele ure. Ker pa se je
ležanja brez spanja končno naveličal, je vstal in
stopil k oknu.

Mahoma pa obstane kakor ukopan. Zaslišal je
neki šum iz teme tam spodaj. Bilo je, kakor da je
nekdo zasukal ključ v ključavnici. Kot bi mignil, je
imel Jim par copat na nogah, se ogrnil s suknjo in
zdirjal po stopnicah dol.

13. Gadsdenova zvižgača.

Sum je prihajal iz lope za radio in Jimova prva
misel je bila: nekdo je kakorkoli že izvedel, da ima
on tam zaprt svoj denar in je šel stikat za njim. In
res, ko je prišel k lopi, je zagledal, kako je neka
temna postava v naglici odhajala. Bilo je preveč
temno, da bi mogel spoznati obraz, vendar pa je Jim
videl, da ima mož seboj neko veliko, štirioglasto stvar,
podobno škafli. Krenil je proti drevju na desni, Jim
pa je zavpil in planil za njim.

Čeprav je imel roko v obvezi, je Jim vendarle
moža hitro dohajal; toda oni je izginil med drevjem
in Jim ga je izgubil izpred oči. Bila pa je med drev-
jem steza, ki je peljala do majhnih vrat v ograji in
zato je Jim napel vse sile, ker je upal, da bo tatu
zagrabil prej, preden bo mogel priti do vrat in jih
odpreti. V naslednjem trenutku pa se mu noga ob
nekaj spotakne in priletel je na tla s tako silo, da
mu je zaprlo sapo ter je kar obležal in napol omam-
ljen lovil sapo. Precej dolga vrv je bila napeta preko
steze in privezana na obeh koncih za drevesi.